

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 03-05-2021

Mødedato Mandag d. 03. maj 2021 kl. 21:25

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Forslag til beslutning fra rådmand Mette Bram og kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om :	7
Ansøgning om udvidet brugstid med lystænding på kunstgræsbaner - Jens Jessens Vej.....	11
Skolen på Grundtvigsvej - Fremtidig status for fleksarealet på Henrik Steffens Vej.....	14
Evalueringsplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022.....	16
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om pantholdere på kommu	21
Endelig vedtagelse af Lokalplan 228 for bevaringsværdige bygninger med højest bevaringsværdi....	23
Orientering om forespørgsel fra Burd Delivery om etablering af leveringshub på Frederiksberg.....	26
Anlægsbevilling til Områdeudvikling Finsensvej Vest.....	28
VVM-screening af projekt for kollegieboliger, parkeringskælder mv. - Rolighedsvej Nord.....	31
Håndtering af risici på grund af lovændring.....	33
Forslag til udformning af fire grønne gadehjørner til øgning af bynatur og biodiversitet.....	39
Rahbeks Alle 32 - Etablering af altaner mod gaden.....	42
Regulering af udlejningsløbehjul på Frederiksberg.....	44
Revideret projektforslag for cykelstier på Platanvej.....	51

Punkt 138: Meddelelser

00.22.04-P35-6-20

Sagsfremstilling

a. Invitation til besigtigelse af projektet Rahbeks Allé og Pile Allé

Efter anmodning fra Gunvor Wibroe inviteres By- og Miljøudvalget til en fælles besigtigelse på Rahbeks Allé med særligt henblik på parkeringssituationen. Projektet på Rahbeks Allé er nu færdigt og indeholder etablering af ny vejprofil med fortov, parkerings- og træplantningszone samt en skybrudsløsning, som forsinkes ca. 300 m³ vand. Forvaltningen foreslår, at besigtigelsen sker onsdag den 12. maj 2021 kl. 19.30-20.30 med mødested på hjørnet af Rahbeks Allé og Vesterbrogade

b. Resultat af prækvalifikation for Ny Søndervang

Ny Søndervang står over for at skulle moderniseres jævnfør masterplanen for modernisering af plejeboliger. Det nye byggeri er planlagt etableret fuldt ud på Frederiksberg Forsynings grund (sydgrunden), og skal rumme flere målgrupper – såvel boliger til plejecenter, botilbud og nye lokaler til Frederiksberg Forsynings klimaskole. Byggeriet skal derudover understøtte en bredere udvikling af området i regi af teamet 'energi og bæredygtighed'.

Kommunalbestyrelsen godkendte byggeprogrammet for Ny Søndervang den 15. marts 2021 (sag nr. 103). Fristen for anmodning til prækvalifikationen udløb den 16. marts 2021, hvor der i alt var indkommet 9 ansøgninger. Frederiksberg Kommune har i samarbejde med bygherrerådgiver Arkitema/Cowi vurderet de indkomne ansøgninger. Følgende teams er blevet prækvalificeret og indgår i den videre konkurrence (i alfabetisk række).

- BAM Danmark A/S (totalentreprenør), Ingholt Consult (ingeniør), JL Engineering (ingeniør), Marianne Levinsen, (Landskab) og Nord Architects (Arkitekt).
- Casa Entreprise (totalentreprenør), Force4 (arkitekter), Sweco (ingeniør) og Juul & Frost (landskab).
- Hansson & Knudsen (totalentreprenør), Bogl (landskab), Entasis (arkitekt) og EKJ Ingeniører (Ingeniør).
- HHM A/S (totalentreprenør), Moe (ingeniør), BBP (arkitekter), Mangor & Nagel (Arkitekter) og MASU Planning (Landskab).
- Jørgen Friis Poulsen (totalentreprenør), ERIK (Arkitekter), Everyday (Byplan og Bystrategi), Opland (landskab) og Wissenberg (Ingeniør).

Ansøgerne blev underrettet om prækvalifikationens resultat tirsdag den 27. april 2021.

Vinderprojektet udpeges ved politisk udpeget bedømmelsesudvalget i december 2021. Bedømmelsesudvalget består af Borgmester og to repræsentanter hvert af de tre involverede fagudvalg.

c. Ny tidsplan for lynladestation

Den kommende lynladestation, der anlægges på pladsen bag rådhuset, forventes at være i drift i august 2021.

I et tidligere meddelelsepunkt til By- og Miljøudvalget af 30. november 2020, samt i sagen om placering af transformerstation til lynladestationen den 11. januar 2021 fremgik det, at lynladestationen ville være færdigetableret og i drift medio maj 2021. Forsinkelsen skyldes, at anlægsarbejdet har været på pause af flere omgange grundet arkæologiske fund, og det er nu besluttet at indstille anlægsarbejdet, indtil arkæologerne har færdiggjort den planlagte udgravning.

Denne tidsplan er gældende under de forudsætninger, der er kendskab til på nuværende tidspunkt.

d. Amicisvej

Skybrudsprojektet er færdiggjort, og der er opnået det forventede volumen på 750 m³. Renovering af vandledningen blev færdig fredag den 30. april.

Der skal nu udlægges asfalt (GAB) på vejen. Fra onsdag den 5. maj til og med torsdag den 13. maj, vil hele Amicisvej være spærret for al biltrafik, på nær hovedstadens beredskab. Fortovet vil være åbent i begge retninger, så gående kan passere igennem, og beboerne kan tilgå deres ejendomme. Børnehaven og skolen vil ikke blive berørt.

Arbejdet er koordineret med Ny Hollænderskolens byggeri, og beboerne er informeret via e-boks, og orienteringssedler bliver opsat på dørene.

e. Status på byggeriet Atelierhusene

Orientering blev givet.

f. Igangsættelse af pilotforsøg med indsamling af træ til genanvendelse

I tråd med laboratorietankegangen i høringsudkast til Ressource- og affaldsplan 2026 igangsættes per 1. maj 2021 en test med separat indsamling af træ etageboligerne. Testen kører frem til 1. september 2021, hvor der efter planen skal implementeres en ordning for indsamling af træ til genanvendelse i hele kommunen. Testen skal hjælpe til at blive klogere på, hvor meget og hvilke typer træ, der egner sig til genanvendelse. Det er i første omgang udelukkende skraldemændene,

der mærker ændringen, da det er dem der i testperioden står for at udsortere træet fra storskraldet. Træet vil i forsøgsperioden blive afsat til HCS i Glostrup, som sorterer og neddeler træet, hvorefter det afsættes til spånpladeproduktion.

Der indsamles ca. 1.560 tons storskrald i kommunen hvert år, hvoraf langt størstedelen ender med at blive brændt på ARC (ca. 90 %). Det er forvaltningens forventning, at op mod halvdelen af storskraldet består af træ, der potentielt kunne være genanvendt. Tiltaget vil således forventeligt kunne flytte ca. 780 tons affald fra forbrænding til genanvendelse, svarende til 15,6 kg per husstand. Hver gang der genanvendes 1 tons træ, reduceres CO₂-udledningen med ca. 1,4 tons CO₂. Tiltaget kan således potentielt reducere CO₂ udledningen med 1.110 tons CO₂ årligt, svarende til ca. 22,2 kg CO₂ per husstand.

g. Omdirigering af trafikken ved Nylandsvej/Falkoner Allé i begge retninger på grund af gravearbejde

Frederiksberg Forsyning skal fremtidssikre mod forureningskilder i vandledningsnettet i krydset Nylandsvej/Falkoner Allé. Derfor graves der i krydset, hvor der lægges nyt vandstik ud for Nylandsvej

nr. 13 og 14. Der skal graves i vejen i krydset Nylandsvej/Falkoner Allé, hvor der lægges nyt vandstik ud for Nylandsvej

nr. 13 og 14.

Der skal graves i vejen, hvorved et område omkring krydset spærres af i begge retninger i perioden. Bilister vil blive omdirigeret i perioden. Det bliver muligt for cyklister og fodgængere at komme rundt i krydset. Ud over trafikale gener bliver der også gener i form af lidt færre p-pladser i området. Der bestræbes på at begrænse støj i ydertidspunkterne af arbejdsdagen.

Arbejdet finder sted fra mandag den 3. maj til fredag den 11. juni 2021 fra kl. 07:00 til 18:00 på alle hverdage.

h. Anmodning om ekstraordinært møde vedr. godkendelse af Aveny-T Væksthus

Den 22. februar 2021 tog Kommunalbestyrelsen licitationsresultatet for hovedprojektet til Aveny-T's nye Væksthus til efterretning. Samtidig blev der afsat 2,0 mio. kr. i deponering til af renovering af den gamle teaterbygning facade, idet forvaltningen i foråret skulle fremlægge et samlet forslag om behov, muligheder og økonomi vedrørende væksthushusets facader samt tilkøb af renovering af den gamle teaterbygning facade.

Den 19. maj kl. 14.45-15.15 vil det nedsatte bedømmelsesudvalg bestående af borgmesteren, 2 medlemmer fra henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget, Aveny-T's bestyrelsesformand og direktør samt en repræsentant fra A.P.Møller Fonden få fremvist en mock-up, der viser et udsnit af den nye facadeløsning og alternative materialeprøver. På baggrund af fremvisningen indstiller bedømmelsesudvalget, hvilken facadeløsning, der skal forelægges til godkendelse i Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget.

I forbindelse med licitationen er der indgivet priser på forskellige facadeløsninger, som gælder frem til den 25. maj 2021. Tilslutter kommunen sig ikke tilbuddet inden denne frist, skal der indhentes nye priser, hvilket vurderes at være ugunstigt for kommunen i lyset af de generelt stigende priser indenfor byggebranchen. For at udvalgene kan nå at godkende facadeløsningen anmodes om et ekstraordinært møde i uge 20 efter mødet i bedømmelsesudvalget den 19. maj.

Konkret foreslå det, at der afholdes ekstraordinære møder torsdag den 20. maj 2021 kl. 16.30-17.00 (KFU) samt torsdag den 20. maj 2021 kl. 17.15-17.45 (BMU). Møderne afholdes i teams.

Foreslås taget til efterretning.

a. Invitation til besigtigelse af projektet Rahbeks Allé og Pile Allé

Efter anmodning fra Gunvor Wibroe inviteres By- og Miljøudvalget til en fælles besigtigelse på Rahbeks Allé med særligt henblik på parkeringssituationen. Projektet på Rahbeks Allé er nu færdigt og indeholder etablering af ny vejprofil med fortov, parkerings- og træplantningszone samt en skybrudsløsning, som forsinker ca. 300 m³ vand.

Forvaltningen foreslår, at besigtigelsen sker onsdag den 12. maj 2021 kl. 19.30-20.30 eller onsdag den 16. juni 2021 kl. 19.45-20.45 med mødested på hjørnet af Rahbeks Allé og Vesterbrogade

b. Resultat af prækvalifikation for Ny Søndervang

Ny Søndervang står over for at skulle moderniseres jævnfør masterplanen for modernisering af plejeboliger. Det nye byggeri er planlagt etableret fuldt ud på Frederiksberg Forsynings grund (sydgrunden), og skal rumme flere målgrupper – såvel boliger til plejecenter, botilbud og nye lokaler til Frederiksberg Forsynings klimaskole. Byggeriet skal derudover understøtte en bredere udvikling af området i regi af teamet 'energi og bæredygtighed'.

Kommunalbestyrelsen godkendte byggeprogrammet for Ny Søndervang den 15. marts 2021 (sag nr. 103). Fristen for anmodning til prækvalifikationen udløb den 16. marts 2021, hvor der i alt var indkommet 9 ansøgninger. Frederiksberg Kommune har i samarbejde med bygherrerådgiver Arkitema/Cowi vurderet de indkomne ansøgninger. Følgende teams er blevet prækvalificeret og indgår i den videre konkurrence (i alfabetisk række).

- BAM Danmark A/S (totalentreprenør), Ingholt Consult (ingeniør), JL Engineering (ingeniør), Marianne Levinsen, (Landskab) og Nord Architects (Arkitekt).

- Casa Entreprise (totalentreprenør), Force4 (arkitekter), Sweco (ingeniør) og Juul & Frost (landskab).
- Hansson & Knudsen (totalentreprenør), Bogl (landskab), Entasis (arkitekt) og EKJ Ingeniører (Ingeniør).
- HHM A/S (totalentreprenør), Moe (ingeniør), BBP (arkitekter), Mangor & Nagel (Arkitekter) og MASU Planning (Landskab).
- Jørgen Friis Poulsen (totalentreprenør), ERIK (Arkitekter), Everyday (Byplan og Bystrategi), Opland (landskab) og Wissenberg (Ingeniør).

Ansøgerne blev underrettet om prækvalifikationens resultat tirsdag den 27. april 2021.

Vinderprojektet udpeges ved politisk udpeget bedømmelsesudvalget i december 2021. Bedømmelsesudvalget består af Borgmester og to repræsentanter hvert af de tre involverede fagudvalg.

c. Ny tidsplan for lynladestation

Den kommende lynladestation, der anlægges på pladsen bag rådhuset, forventes at være i drift i august 2021.

I et tidligere meddelelsepunkt til By- og Miljøudvalget af 30. november 2020, samt i sagen om placering af transformerstation til lynladestationen den 11. januar 2021 fremgik det, at lynladestationen ville være færdigetableret og i drift medio maj 2021. Forsinkelsen skyldes, at anlægsarbejdet har været på pause af flere omgange grundet arkæologiske fund, og det er nu besluttet at indstille anlægsarbejdet, indtil arkæologerne har færdiggjort den planlagte udgravning. Denne tidsplan er gældende under de forudsætninger, der er kendskab til på nuværende tidspunkt.

d. Amicisvej

Skybrudsprojektet er færdiggjort, og der er opnået det forventede volumen på 750 m³. Renovering af vandledningen blev færdig fredag den 30. april.

Der skal nu udlægges asfalt (GAB) på vejen. Fra onsdag den 5. maj til og med torsdag den 13. maj, vil hele Amicisvej være spærret for al biltrafik, på nær hovedstadens beredskab. Fortovet vil være åbent i begge retninger, så gående kan passere igennem, og beboerne kan tilgå deres ejendomme. Børnehaven og skolen vil ikke blive berørt.

Arbejdet er koordineret med Ny Hollænderskolens byggeri, og beboerne er informeret via e-boks, og orienteringssedler bliver opsat på dørene.

e. Status på byggeriet Atelierhusene, der også rummer Falkonergården (fortroligt)

Til orientering om status på byggeriet Atelierhusene, der også rummer Falkonergården, oplyser arkitekten for projektet følgende:

Jordkørsel og betonelementmontage er afsluttet, og der pågår nu arbejder med isætning af vinduer, tagarbejder og skalmuring af de fire nye villaer.

Med hensyn til renoveringen og ombygningen af Falkonergården har der blandt andet har været nogle uforudsete udfordringer med fundering, der har gjort, at fremdriften har været sat tilbage i et stykke tid. Der er nu fundet frem til nogle farbare løsninger, og arbejdet er genoptaget.

Det betyder imidlertid, at renoveringen af "Købkes havestue", som arkitekten kalder rummet, er udskudt, da man ikke ønsker at åbne op for dette, før tag og facader er forsvarligt lukkede. Renoveringen af rummet vil blive iværksat med Københavns Konservatorer, som hidtil var været planen. Arkitekten håber at have et tilstrækkeligt lukket hus til, at disse arbejder kan påbegyndes midt i juni måned. Mens dette afventer, er rummet "forseglet" og ikke tilgængeligt. Der er opsat alarmsystemer og kameraovervågning.

Arkitekten nævner også, at det overvejes kun at etablere én bolig i Falkonergården i stedet for de to boliger, der var planlagt før fundet af Købke-maleriet. Til orientering følger forvaltningen renoveringen og nybyggeriet på stedet i god dialog med arkitekten.

f. Igangsættelse af pilotforsøg med indsamling af træ til genanvendelse

I tråd med laboratorietankegangen i høringsudkast til Ressource- og affaldsplan 2026 igangsættes per 1. maj 2021 en test med separat indsamling af træ etageboligerne. Testen kører frem til 1. september 2021, hvor der efter planen skal implementeres en ordning for indsamling af træ til genanvendelse i hele kommunen. Testen skal hjælpe til at blive klogere på, hvor meget og hvilke typer træ, der egner sig til genanvendelse. Det er i første omgang udelukkende skraldemændene, der mærker ændringen, da det er dem der i testperioden står for at udsortere træet fra storskraldet. Træet vil i forsøgsperioden blive afsat til HCS i Glostrup, som sorterer og neddelrer træet, hvorefter det afsættes til spånpladeproduktion.

Der indsamles ca. 1.560 tons storskrald i kommunen hvert år, hvoraf langt størstedelen ender med at blive brændt på ARC (ca. 90 %). Det er forvaltningens forventning, at op mod halvdelen af storskraldet består af træ, der potentielt kunne være genanvendt. Tiltaget vil således forventeligt kunne flytte ca. 780 tons affald fra forbrænding til genanvendelse, svarende til 15,6 kg per husstand. Hver gang der genanvendes 1 tons træ, reduceres CO₂-udledningen med ca. 1,4 tons CO₂.

Tiltaget kan således potentielt reducere CO₂ udledningen med 1.110 tons CO₂ årligt, svarende til ca. 22,2 kg CO₂ per husstand.

g. Omdirigering af trafikken ved Nylandsvej/Falkoner Allé i begge retninger på grund af gravearbejde

Frederiksberg Forsyning skal fremtidssikre mod forureningskilder i vandledningsnettet i krydset Nyelandsvej/Falkoner Allé. Derfor graves der i krydset, hvor der lægges nyt vandstik ud for Nyelandsvej nr. 13 og 14. Der skal graves i vejen i krydset Nyelandsvej/Falkoner Allé, hvor der lægges nyt vandstik ud for Nyelandsvej nr. 13 og 14.

Der skal graves i vejen, hvorved et område omkring krydset spærres af i begge retninger i perioden. Bilister vil blive omdirigeret i perioden. Det bliver muligt for cyklister og fodgængere at komme rundt i krydset. Ud over trafikale gener bliver der også gener i form af lidt færre p-pladser i området. Der bestræbes på at begrænse støj i ydertidspunkterne af arbejdsdagen.

Arbejdet finder sted fra mandag den 3. maj til fredag den 11. juni 2021 fra kl. 07:00 til 18:00 på alle hverdage.

h. Anmodning om ekstraordinært møde vedr. godkendelse af Aveny-T Væksthus

Den 22. februar 2021 tog Kommunalbestyrelsen licitationsresultatet for hovedprojektet til Aveny-T's nye Væksthus til efterretning. Samtidig blev der afsat 2,0 mio. kr. i deponering til af renovering af den gamle teaterbygning facade, idet forvaltningen i foråret skulle fremlægge et samlet forslag om behov, muligheder og økonomi vedrørende væksthushusets facader samt tilkøb af renovering af den gamle teaterbygning facade.

Den 19. maj kl. 14.45-15.15 vil det nedsatte bedømmelsesudvalg bestående af borgmesteren, 2 medlemmer fra henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget, Aveny-T's bestyrelsesformand og direktør samt en repræsentant fra A.P.Møller Fonden få fremvist en mock-up, der viser et udsnit af den nye facadeløsning og alternative materialeprøver. På baggrund af fremvisningen indstiller bedømmelsesudvalget, hvilken facadeløsning, der skal forelægges til godkendelse i Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget.

I forbindelse med licitationen er der indgivet priser på forskellige facadeløsninger, som gælder frem til den 25. maj 2021. Tilslutter kommunen sig ikke tilbuddet inden denne frist, skal der indhentes nye priser, hvilket vurderes at være ugunstigt for kommunen i lyset af de generelt stigende priser indenfor byggebranchen. For at udvalgene kan nå at godkende facadeløsningen anmodes om et ekstraordinært møde i uge 20 efter mødet i bedømmelsesudvalget den 19. maj.

Konkret foreslå det, at der afholdes ekstraordinære møder torsdag den 20. maj 2021 kl. 16.30-17.00 (KFU) samt torsdag den 20. maj 2021 kl. 17.15-17.45 (BMU). Møderne afholdes i teams.

Punkt 139: Forslag til beslutning fra rådmænd Mette Bram og kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om reparationscafé og værktøjsbibliotek på Frederiksberg

07.00.00-G01-7-19

Resume

Beslutningsforslaget omhandler etablering af en reparationscafé med værktøjsbibliotek på Frederiksberg, hvilket udvalget skal tage stilling til. Det er forvaltningens vurdering, at kommunen ikke har hjemmel til i eget regi at etablere en reparationscafé som foreslået, men at kommunen alternativt kan vælge bl.a. økonomisk at bakke op om en reparationscafé i f.eks. frivilligt regi.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslag om en kommunalt drevet reparationscafé og værktøjsbibliotek tildes.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 14. september 2020 sagen, idet forvaltningen blev bedt om at undersøge, hvilke initiativer, der er iværksat i andre kommuner, herunder i Høje Taastrup, samt hvilke relevante foreninger, der er på Frederiksberg, og om midlerne i budget 2021/2022 til borgerdrevne initiativer kan anvendes hertil. Forvaltningen har supplerende vurderet, hvorvidt en eventuel reparationscafé vil kunne bemendes som et led i en beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Erfaringer/eksempler fra andre kommuner

Høje Taastrup Kommune (Miljø- og Energicenteret):

Reparationsværkstedet i Høje Taastrup er en del af Miljø- og Energicenteret (MEC), der er "en forening som har til formål at styrke bæredygtigheden på et økologisk forsvarligt grundlag". Foreningen og reparationsværkstedet er frivilligdrevet med et årligt basistilskud fra Høje Taastrup Kommune. Derudover henviser kommunens jobcenter relevante ledige til reparationsværkstedet.

Borgerne kan indlevere deres ting til reparation hos MEC's frivillige mod et gebyr på omkring 200 kr.

Københavns Kommune (Nordhavn Nærgenbrugsstation):

Reparationsværkstedet er integreret i Nordhavn Nærgenbrugsstation for at sikre en forankring til lokalmiljøet. Værkstedet er åbent samtidig med genbrugsstationen, der er bemandedt, men der er ikke bemanning på værkstedet. Der er således udelukkende tale om nogle fysiske rammer, som borgerne kan gøre (gratis) brug af til at reparere diverse genstande.

Københavns Kommune bestræber sig på med tiden at afholde forskellige workshops med fokus på eksempelvis cykler, tekstiler o.l. Københavns Kommune betaler driften af reparationsværkstedet, der drives i samarbejde med ARC.

Københavns Kommune har vurderet, at den grundlæggende drift af et reparationsværksted godt kan drives for takstmidler, da det kan kategoriseres som "forberedelse til genbrug". Derudover tiltrækker reparationsværkstedet flere brugere til genbrugsstationerne, hvilket formodes at føre til en større grad af sortering/genanvendelse.

Københavns Kommune (Sydhavn Genbrugscenter):

Sydhavn Genbrugscenter huser en række iværksættere, der over en periode på et halvt år kan få stillet lokaler til rådighed mod, at iværksætterne afholder åbne og gratis workshops og reparationsværksteder for genbrugscenterets brugere. Dette kan f.eks. være workshop omhandlerende reparation af tekstiler, cykler, møbler og meget mere. Københavns Kommune betaler driften og udgiftene for disse workshops. Københavns Kommune anbefaler at være meget varsom ift.

konkurrenceforvridning. For at undgå dette, sælger Københavns Kommune byggematerialer o.l. til markedspriser og sørger derudover for at lave udbud på diverse workshops.

Gentofte Kommune (Repair Cafe Hellerup):

Gentofte Kommune samarbejder med non-profit foreningen Repair Cafe Denmark om et frivilligdrevet reparationsværksted, der har åbent to gange om måneden i Frivilligcenter Gentofte. Det er gratis for borgerne at få repareret ting og de frivillige har adgang til diverse værktøj. Kommunen har støttet med mandetimer i opstartsperioden og med gratis lokaler til foreningen.

Relevante foreninger på Frederiksberg:

Forvaltningen er ikke bekendt med eksisterende, relevante foreninger på Frederiksberg, der aktuelt arbejder med reparationer o.l.

Der foreligger dog et forslag fra en borgergruppe om at opstarte et ”grønt kulturhus” i den gamle hospitalskirke, som en del af den midlertidige brug af hospitalsgrunden, hvor bl.a. et reparationsværksted indgår i projektbeskrivelsen. Såfremt det beslutes, at der skal arbejdes videre med etablering af en reparationscafé, og dette i givet fald beslutes at skulle ske med afsæt i frivilligt arbejde, f.eks. gennem eksisterende foreninger, vil forvaltningen afsøge mulighederne herfor gennem f.eks. relevante foreninger. Der vil ligeledes være mulighed for bredt at søge frivillige gennem frivilligportalen og frivillighedskoordinatoren.

Midlerne fra Puljen til Grøn Omstilling:

Såfremt der med ”midler til borgerdrevne initiativer” menes Puljen til Grøn Omstilling (i alt 75.000 kr. per år), kan midlerne bruges til opstart af en reparationscafé, hvis udvalget træffer beslutning herom.

Sammenfattende

Sammenfattende for de nævnte tiltag andre steder er, at reparationscafeer er etableret/støttet på følgende vis:

- De grundlæggende rammer i form af lokaler og drift af disse stilles til rådighed af den pågældende kommune - evt. som en del af en genbrugsplads
- Reparationscaféer kan drives i samarbejde med Repair Cafe Denmark, hvilket kræver aktivering af lokale ildsjæle med evnerne til at vejlede/udføre reparationerne.
- I det omfang der er bemanning på reparationscaféerne, er det ikke egentligt ansat kommunalt personale. Der er tale om frivillige og/eller midlertidige ordninger for iværksættere. Der må dog påregnes kommunale mandetimer til opstartsfasen. Et bud på dette vil være et halvt årsværk. Der bør ligeledes afsættes midler til enten at købe nyt værktøj, som borgerne kan benytte, eller til at få værktøjet kvalitetssikret, hvis det bliver doneret.

Bemanning af café som led i en beskæftigelsesfremmende foranstaltning

Som nævnt indlændingsvist har forvaltningen supplerende vurderet, hvorvidt en reparationscafé evt. vil kunne anvendes som tilbud i en beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Kommunale tilbud, der indgår i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som retter sig mod eksterne ”kunder”, må ikke virke konkurrenceforvridende. Det betyder bl.a., at ydelser og timelønninger skal prissættes jf. Arbejdsmarkedsstyrelsens vejledning, så de afspejler aktuelle markedsforhold. Det vil formentlig i tilfældet med en reparationscafé betyde, at de tilbudte ydelser vil være mindre attraktive for borgerne.

Herudover er det vurderingen, at der i et sådant tilbud ikke i tilstrækkelig grad vil kunne sikres relevante kompetencer i forhold til arbejdsmarkedet, for de borgere, som indgår i beskæftigelsestilbuddet.

Det er således sammenfattende vurderingen, at bemanning i givet fald bør ske på frivillig basis, idet problemstillinger i relation til konkurrenceforvridning herved undgås.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 8. april 2019 følgende forslag til beslutning fra rådmand Mette Bram og kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om reparationscafé og værktøjsbibliotek på Frederiksberg.

”Vi skal væk fra en brug-og-smid-væk kultur og fremme et mere bæredygtigt forbrug. Her er genbrug centralt. Alt for mange ting smides væk, selv om de godt kunne repareres.

Derfor forslår Alternativet og Socialdemokratiet, at der oprettes en reparationscafé på Frederiksberg, hvor frivillige (som fx bl.a. Mænds Mødested) hjælper andre borgere med at reparere og genbruge deres ting. Det foreslås, at der foretages en bred afsøgning af egnede lokaler, herunder F86, skoler, lokale på Forsyningen og andre steder, herunder muligheden for midlertidige lokaler fx på Hospitalsgrunden.

Reparationscaféen bør etableres med inddragelse af de erfaringer, andre kommuner har gjort sig på området (se fx <https://reparationsnet.wordpress.com/>).

I tilknytning til reparationscaféen foreslås et værktøjsbibliotek, hvor borgere kan låne visse typer værktøj, maskiner, el-værktøj og fx stiger. Man kan forestille sig, at et sådant bibliotek opbygges ved at borgere donerer brugte maskiner og værktøj.

Det foreslås endvidere, at der søges om fondsstøtte til etablering af projektet."

Bemærkninger til forslaget

Det er forvaltningens vurdering, at der ikke er hjemmel efter kommunalfuldmagten til, at en kommune kan finansiere og drive en reparationscafé. Ligeledes vurderes en reparationscafé ikke at kunne forebygge tilstrækkeligt store affaldsmængder til, at en reparationscafé kan støttes ved hjælp af affaldstakster.

Disse forhold afspejles formentlig i, at de initiativer forvaltningen har kendskab til, drives af frivillige og organisationer, som f.eks. de reparationscaféer, som er nævnt via det foreslåede link.

Kommunen kan alternativt eventuelt støtte op om etableringen af en reparationscafé etableret af en frivillig forening, f.eks. ved at give tilskud til foreningen og udlåne lokaler. Frederiksberg Kommune kan understøtte en proces, der kan lede til eksempelvis dannelsen af en frivillig forening ved bl.a. at tydeliggøre ønsket om at støtte en sådan forening med bidrag og lokaler. Samtidig kan kommunen yde vejledning, såfremt foreningen søger fondsstøtte. Det skal i øvrigt bemærkes, at Frederiksberg indirekte støtter op om reparationsnetværket, som der er angivet link til i forslaget, via ARC, der støtter netværket.

Der lægges i forslaget op til en afdækning af egnede lokaler. Andre reparationscaféer mødes med meget forskellig frekvens. En sådan screening af lokaler skal derfor tilpasses behovet, dvs. ikke kun hvor stort et areal, der skal anvendes, men også hvor ofte.

I tilknytning til reparationscaféen foreslås et værktøjsbibliotek, hvor borgere kan låne visse typer af værktøj, maskiner, el-værktøj og stiger. I lighed med selve reparationscaféen vurderes det ikke at ligge indenfor et kommunalt formål at etablere et værktøjsbibliotek. Samtidig vil der være en række ansvarsmæssige forhold, som betyder, at det vil være uhensigtsmæssigt, at kommunen ejer og udlåner værktøj til frivillige. Dels vil det være en udfordring, hvis værktøjet er defekt og en frivillig kommer til skade, og dels vil kommunen skulle holde opsyn med værktøjet, så det ikke går i stykker eller bliver stjålet. Samtidig kan det opfattes som konkurrenceforvridende, hvis man gratis kan låne værktøj af kommunen fremfor at købe eller leje det hos byggemarkeder og andre, der sælger og udlejer værktøj.

By-, kultur- og miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at der med udgangspunkt i erfaringerne fra Københavns Kommune muligvis kan bruges takstmidler til at drive et reparationsværksted, hvis det vurderes at dette kan kategoriseres som "forberedelse til genbrug". Det kræver dog en grundigere juridisk undersøgelse, ligesom der skal tages højde for risikoen for konkurrenceforvridning. Kommunen kan alternativt vælge at bakke op om en reparationscafé i f.eks. frivilligt regi, for herigennem at sende positive signaler om øget genanvendelse. Det kan bl.a. ske gennem økonomisk støtte og/eller ressourcer i form af mandetimer.

Økonomi

Såfremt kommunen skal yde tilskud til en forening, der driver en reparationscafé skønnes det at koste ca. 150.000 kr. årligt. derudover vil der kunne være udgifter i det første år på skønsmæssigt 200.000 kr. til understøttelse af processer, der kan lede til dannelsen af en privat forening eller netværk, som kan etablere og drive en reparationscafé, herunder eventuelt bistand til ansøgning af fonde.

De reparationer, der vil blive foretaget i forbindelse med en reparationscafé vil ikke have nogen målbar effekt på affaldsmængderne. Derfor kan arbejdet med og gennemførelsen af forslaget ikke takstfinansieres. Finansieringen af de ovennævnte udgifter vil således i givet fald ville skulle findes inden for det skattefinansierede budget, hvor der aktuelt ikke er afsat midler til sådanne initiativer.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, M, K.

Historik

Indstilling 14. september 2020, pkt. 253:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at forslaget ikke tiltrædes, idet der ikke er hjemmel til en kommunalt drevet reparationscafé og værktøjsbibliotek, og der ikke umiddelbart kan peges på finansiering til at støtte en forening.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 14. september 2020, pkt. 253:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev bedt om at undersøge, hvilke initiativer der er iværksat i andre kommuner, herunder i Høje Tåstrup, samt hvilke relevante foreninger, der er på Frederiksberg, og om midlerne i

budget 2021/2022 til borgerdrevne initiativer kan anvendes hertil.

Punkt 140: Ansøgning om udvidet brugstid med lystænding på kunstgræsbaner - Jens Jessens Vej

02.34.02-P19-98-18

Resume

Frederiksberg Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til udvidet brugstid for lystænding for en del af kunstgræsbanerne ved Jens Jessens Vej. Det handler om 4 af de 11 baner, hvor der ønskes tilladelse til lejlighedsvis frem til november 2021 at udvide brugstiden fra klokken 22 til 22.45 til afvikling af kampe.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman) stemte for, at der ikke meddeles tilladelse til udvidelse af brugstid for lystænding som ansøgt.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen) stemte for, at der ikke meddeles tilladelse til udvidet brugstid, idet han dog ville se positivt på udvidet brugstid én dag om ugen.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) stemte for at meddele tilladelse til udvidelse af brugstid, idet de ønskede en dialog om mulighederne for at reducere antallet af dage og det konkrete tidspunkt for udvidelse af brugstiden. Desuden ønskes en evaluering efter 2 måneder.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt der kan meddeles tilladelse til udvidelse af brugstid for lystænding som ansøgt under forudsætning af, at ansøger foretager en evaluering af nabogener.

Sagsfremstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning fra Frederiksberg Idræts-Union (FIU) om tilladelse til udvidet brugstid med lygtænding på kunstgræsbanerne på Jens Jessens Vej. Ansøgningen omhandler 4 ud af 11 kunstgræsbaner ved Jens Jessens Vej. Kunstgræsbanerne er etableret i perioden 1997 - 2019. Der er banebelysning på 8 af banerne.

Der er i forbindelse med etablering af 6 kunstgræsbaner i 2018/19 givet tilladelse til at bruge lysanlægget til klokken 22 på hverdage.

Med baggrund i ønske fra FIU's fodboldudvalg ansøges om tilladelse til lejlighedsvis at udvide brugstiden til klokken 22.45, mandag til torsdag, på de fire centrale baner på anlægget. Der søges om en tidsbegrænset tilladelse frem til november 2021.

Den udvidede brugstid vil betyde, at der kan afvikles kampe med start klokken 21.

Formålet med den udvidede brugstid er alene at kunne afvikle kampe. Det vil sige, at der ikke vil blive planlagt almindelig træning efter klokken 22.

FIU oplyser, at det ikke er muligt at give et præcist bud på hvor mange dage det forventes, at der skal afvikles kampe, men regner med, at der er tale om ca. 100 dage. Dette svarer til 3 dage om ugen i perioden april til november.

FIU oplyser, at der hidtil har været en massiv udnyttelse af banerne og at der fortsat er en stor tilslutning af både børn, unge og voksne. Det generelle behov for banetider er aktuelt forstærket som udløber af coronanedlukningen.

FIU oplyser, at der har været løbende kontakt med naboer, og at man også i den kommende periode vil indgå i dialog med naboerne og på deres hjemmeside vil oplyse om datoer med udvidet brugstid.

Når perioden er afsluttet vil FIU foretage en evaluering med henblik på afklaring af, om man vil ansøge om forlængelse.

Forvaltningen har også siden etableringen af de sidste kunstgræsbaner været i dialog med naboerne om lysgener ved det nye anlæg, da der lige efter opsætningen var gener i form af blænding fra lyskilderne. Dette forhold er der rettet op på, men en del naboer oplever stadig lyset som en gene, selvom det overholder gældende regler.

Af verserende klagesager fremgår det, at nogle naboer allerede nu oplever en del støjgener fra anlægget, og der er derfor ingen tvivl om, at det vil være generende for disse naboer, hvis der gives tilladelse til den ansøgte udvidelse af tændingstiden.

Lovgrundlag

I bygge-loven er det fastsat at lysinstallationer ikke må være til ulempe i forhold til omgivelserne.

Støjgener er omfattet af Miljøbeskyttelsesloven. Der kan ikke gives forhåndstilladelse til anvendelse af banerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven, men hvis der i forbindelse med en klagesag konstateres væsentlige støjgener, kan disse reguleres ved et påbud.

Forvaltningen har ikke kendskab til, at man andre steder anvender kunstgræsbaner med belysning efter klokken 22 og i Miljøstyrelsens Kortlægningsrapport vedrørende kunstgræsbaner nævnes kun støjgrænser frem til klokken 22.

Partshøring

Der er foretaget partshøring af de nærmeste naboer på Rådmands Steins Alle og Roskildevej i Frederiksberg Kommune og på Sæbyholms Alle/ Langvaddam og Ålstrupvej i Københavns Kommune.

Der er indgået 9 partshøringssvar, hvoraf et er underskrevet af flere parter.

I alle de indkomne partshøringssvar nævnes lyset som en gene, men det er særligt støjen fra spillerne, råben og fløjten, som opleves som en stor gene.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at en del naboer fortsat føler sig generet af lyset selvom det overholder gældende regler. Samtidig vurderes det dog at være støjen, der opleves som den største gene og det uden tvivl vil være derfor vil være generende for naboerne, hvis der gives tilladelse til det ansøgte.

Det der kan tale for en midlertidig tilladelse er, at der er et stort pres på anvendelse af banerne, samt at der er tale om de fire centrale baner, som har en god afstand til naboerne. En eventuel midlertidig tilladelse bør ledsages af et krav om, at FIU evaluerer ordningen med hensyn til nabogener.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Ansøgning om udvidet brugstid med lystænding

Kunstgræsbaner JJV med banenr. - 8.10.2019.pdf

Høringssvar nr. 1 Ester Amdrup

Høringssvar nr. 2 Søren Sigurd Barrett

Billede tilhørende høringssvar nr. 2

Høringssvar nr. 3 Christian Bülow

Høringssvar nr. 4 Gitte Bülow

Høringssvar nr. 5 Lennart Johannes Kofoed

Høringssvar nr. 6 Mette Sepstrup

Høringssvar nr. 8 Julie Fraenkel

Høringssvar nr. 10 Frederik Borg

Punkt 141: Skolen på Grundtvigsvej - Fremtidig status for fleksarealet på Henrik Steffens Vej

05.13.00-G01-11-18

Resume

Fra trafikikkerhedspuljen i 2021 er der afsat 500.000 kr. til afspærring og indretning af fleksarealet på Henrik Steffens Vej. Der gives med denne sag en kort orientering om det kommende projekt og om det tidligere sagsforløb.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget og Undervisningsudvalget, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Siden Skolen på Grundtvigsvej blev indviet i 2016, har der været fokus på og dialog om skolens muligheder for at inddrage en del af vejarealet på Henrik Steffens Vej til en slags ydre skolegård, også benævnt fleksareal. Den nuværende løsning består i, at den del af vejen, der ligger ud for skolen, afspærres for gennemkørsel, dels ved automatiske pullerter, der tidsstyret kører op og ned, dels ved manuel opsætning af publikumshegn der skal sikre, at elever ikke uforvarende kommer til at løbe ud på vejarealet. Det sidste har været et særligt sikkerhedsmæssigt aspekt, idet de automatiske pullerter alene kan sikre mod gennemkørsel af biler, men ikke mod gennemkørsel af cykler, knallerter og motorcykler, ligesom de heller ikke har kunnet være et værn ud mod de tilstødende vejarealer.

Fra skolens side har det været et ønske at skabe et ydre skolegårdsområde med mulighed for leg og aktiviteter. Der der fortsat skal kunne køres gennem området uden for skolens åbningstid, er det ikke muligt at etablere permanente lege- og aktivitetsredskaber, men alene flytbart inventar og påmalinger på asfalten til diverse lege. Det har ligeledes været et stort ønske, at få etableret en afspærring, der på en og samme tid kan forhindre gennemkørsel og samtidigt sikre, at eleverne ikke uforvarende kan komme ud på vejarealet.

For at se på mulige løsninger for indretning af arealet, blev der i januar 2020 gennemført en besigtigelse på to skoler i Københavns Kommune, henholdsvis Damhusengens Skole i Vanløse og Guldberg Skole i det indre København. Fra deltagerens side blev der udtrykt tilfredshed med de valgte skoler som eksempler på, hvordan skolegårde kan indrettes samtidig med, at der er mulighed for gennemkørsel af cykler og lignende. Dog er de to skolegårde ikke helt sammenlignelige med arealet ved Skolen på Grundtvigsvej, hvorfor de valgte løsninger ikke uden videre ville kunne overføres 1 til 1.

Ved budgetforhandlingerne i efteråret 2020 blev det besluttet, at der fra trafikikkerhedspuljen i 2021, skulle reserveres 500.000 kr. til indretning af fleksarealet på Henrik Steffens Vej og disse midler blev disponeret af By- og Miljøudvalget den 18. januar 2021.

Afspærringen vil ske ved opsætning af et mere permanent hegn i 3 fag, hvor det midterste fag kan skydes til side, hvorved gennemkørsel bliver mulig uden for skolens åbningstid og i forbindelse med renoveringsarbejder og redningskørsel. Hegnet vil, i modsætning til den nuværende løsning, være et bedre værn mod, at elever uforvarende kommer ud på de omgivende veje, og giver dermed en større sikkerhed og tryghed.

Indenfor det afspærrede område vil det være muligt at opstille flytbare redskaber, siddeplinte og lignende. Udgifter til indkøb og opstilling af hegnet udgør den største del af beløbet, forventeligt i størrelsesordenen 300-350.000 kr. og der vil således være 150.000-200.000 kr tilbage til indretningen af området i øvrigt. Indretningen vil ske i tæt samarbejde med skolen.

Det skal bemærkes, at nedkørslen til parkeringskælderen, under skolen, ligger uden for det afspærrede område, jævnfør bilag. I skolens åbningstid kan man således kun komme til parkeringskælderen fra Gammel Kongevej, men uden for skolens åbningstid også fra Grundtvigsvej.

I det tidligere sagsforløb og i dialogen med skole, har der også været ønsker til tiltag på Grundtvigsvej, ud for skolen, herunder etablering af en modstrøms cykelbane og anlæg af et egentligt fortov ind mod skolens område, hvor der i dag er et flisebelagt areal i niveau med kørebanen. Håndteringen af dette spørgsmål er ikke omfattet af denne bevilling.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at den foreslåede afspærring vil give en større tryghed i de perioder, hvor der er leg og aktivitet på arealet i skolens åbningstid og fungerer som en tryk ankomstzone til skolen. Samtidig er løsningen så fleksibel, at arealet fortsat kan fungere som vejadgang, blandt andet til og fra parkeringskælderen under skolen. Arealets udstrækning er dog begrænset og i og med, at det fortsat skal være muligt at køre igennem uden for skolens åbningstid, er der begrænsede muligheder for at indrette arealet med mere permanente installationer.

Økonomi

Der er reserveret et beløb på 500.000 kr. fra trafikikkerhedspuljen 2021 til gennemførelse af tiltagene.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, Undervisningsudvalget

Bilag

Dagsordenspunkt Skolen på Grundtvigsvej - Fremtidig status for fleksarealet på Henrik Steffens .docx

Indhegning af fleksareal, balusterhegn

Punkt 142: Evaluering af handleplan for Sundhedspolitik - samt ny handleplan for 2021-2022

29.09.04-P22-3-21

Resume

Hvert år vedtager fagudvalgene en handleplan, som støtter op om Frederiksberg Kommunes tværgående Sundhedspolitik 2019-2022. I sagen evalueres handleplanen for 2020 og handleplanen for 2021-22 præsenteres – opdelt på hvert enkelt fagudvalgs indsatser. På grund af COVID-19 blev udarbejdelsen af handleplanen for 2021 udskudt til foråret 2021. På denne baggrund forelægges med denne sag udkast til én to-årig handleplan for 2021 og 2022. I 2021-22 er der i alt 34 indsatser bredt fordelt på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022, som forelægges til godkendelse.

Beslutning

By- og Miljøudvalget

1. tog evalueringen af handleplan for 2020 til efterretning,
2. godkendte udvalgets indsatser i handleplanen for 2021-22 og
3. tog øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Undervisningsudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Magistraten

1. tager evalueringen af handleplan for 2020 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsatser i handleplanen for 2021-22 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Sagsfremstilling

I november 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022 (KB, 12. november 2018, pkt. 256), herunder plan for implementering af sundhedspolitikken. Planen for implementering beskriver organiseringen med direktionen som styregruppe og en tværgående "Sundhedspolitikgruppe," som faciliterer implementeringen i alle forvaltningsområder. Implementeringsplanen beskriver endvidere, at hvert fagudvalg vedtager en årlig handleplan for, hvordan politikken skal implementeres.

Sundhedspolitikken er også en del af Frederiksberg Kommunes strategi for implementering af fase VII i kommunens medlemskab af WHO *European Healthy Cities Network*. Implementeringen støtter endvidere op om flere af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, ikke mindst mål 3 - "Sundhed og trivsel."

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 4), Børneudvalget (pkt. 9), Undervisningsudvalget (pkt. 7), Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 5), Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2), Socialudvalget (pkt. 2), Kultur- og Fritidsudvalget (pkt. 6) samt By- og Miljøudvalget (pkt. 25) behandlede den 13. januar 2020 sag om handleplan for 2020.

På baggrund af corona-nedlukningen blev handleplanen for 2020 forlænget til foråret 2021 (Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 10. august 2020, pkt. 33). Af samme årsag forlænges dette års handleplan, så den også omfatter 2022. Handleplanen bliver således den sidste i politikken levetid. En handleplan for 2023 skal drøftes i en ny kommunalbestyrelse i forlængelse af drøftelsen af en ny sundhedspolitik for 2023-2026. I løbet af 2021 vil forvaltningen gennemføre en faglig evaluering af Sundhedspolitik 2019-2022, som forelægges en ny kommunalbestyrelse primo 2022. Denne vil være en del af grundlaget for en politisk drøftelse af det fremtidige behov for sundhedspolitikken.

I denne sag forelægges evaluering af handleplan for 2020 med fokus på graden af implementering. Endvidere forelægges handleplan for 2021-22 til godkendelse i fagudvalgene.

Evaluering af handleplan 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022

Evalueringen af de 29 indsatser i fagudvalgenes handleplan for 2020 fremgår af bilag 1. Bilag 1 giver en kort beskrivelse af hver af de 29 indsatser, status for implementeringsgrad (rød, gul, grøn), samt bemærkninger til, hvad implementeringen har indebåret, og hvad eventuelle udfordringer har været. Konklusionen er, at otte indsatser er implementeret fuldt ud som planlagt, at 18 indsatser blev implementeret delvist, og at tre ikke er implementeret.

I forhold til Handleplan 2019 er færre indsatser fuldt implementeret, mens flere er delvist implementeret. COVID-19-nedlukning og restriktioner nævnes som den primære årsag til manglende eller mangelfuld implementering i ni af indsatserne.

Handleplanen 2021-22 for Sundhedspolitik 2019-2022

Der er planlagt i alt 34 indsatser i 2021-22 som led i implementeringen af Sundhedspolitik 2019-2022. Fagudvalgene får forelagt indsatser på eget udvalgsområde til godkendelse og indsatser på øvrige udvalgsområder til orientering. Hvert enkelt fagudvalgs indsatser er kort opsummeret nedenfor og nærmere beskrevet i bilag 2.

De 34 indsatser i Handleplan 2021-22 er udvalgt, så de støtter implementeringen af de prioriterede handlinger (i afsnittene 'Vi når vores mål ved at...') for hvert af de fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022: Sundt Byliv, Sundhed for alle, Børn og Unges sundhed samt Robuste fællesskaber og mental sundhed. I bilag 2 er det angivet hvilken prioriteret handling, den enkelte indsats støtter op om. Farvekoderne angiver de fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022.

Mange opgaver i kommunens drift bakker op om Sundhedspolitik 2019-2022 – alt fra plejecentre over vedligeholdelse af veje til vuggestuer. Handleplanen er derfor heller ikke i år en beskrivelse af alt det forebyggende og sundhedsfremmende, der sker i Frederiksberg Kommune, men snarere en lejlighed til at fremhæve det nye, den særligt styrkede indsats eller de komplekse, tværgående indsatser. Hermed omhandler handleplanerne ikke alle de øvrige sundhedsfremmende og forebyggende tiltag i Frederiksberg Kommune – selvom disse samlet set har afgørende betydning for, at Frederiksberg er en sund by at leve i.

Mange indsatser i 'Bevæg dig for livet' kunne endvidere potentielt ligge i handleplanen for Sundhedspolitik 2019-2022, men er ikke inkluderet, da de i stedet beskrives, når alle fagudvalg efter planen behandler Bevæg Dig For Livet-indsatser den 31. maj 2021. Eksempler er Playmakerordning ift. Åben Skole (Undervisningsudvalget), udvikling af Frederiksberg Hospitals område, så det også fremmer muligheder for idræt og bevægelse (By- og Miljøudvalget) samt forskellige tiltag med indbygget motion i bl.a. beskæftigelsesindsatserne (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget).

Indsatser under hvert enkelt fagudvalg i Handleplan 2021-22

By- og Miljøudvalgets indsatser

De seks indsatser falder alle inden for indsatsområdet "Sundt byliv," hvor de dækker alt fra planlægningen af byen, skabelsen af grønne og attraktive byrum over miljøvenlig og sikker trafikafvikling til det fysiske miljø i byen. Alle indsatserne er såkaldt strukturelle indsatser, der gennem sunde rammer for borgerne gør det nemt at træffe sunde valg, eller de beskytter borgerne mod faktorer – fx luftforurening – som er uden for borgernes individuelle kontrol eller indflydelse.

En enkelt indsats (nr.7) er tværgående og godkendes også i andre udvalg.

- 1 – Bedre forhold for cykeltrafikken
- 2 – Fremme aktive og grønne transportformer
- 6 – Bynaturens / grønne områders positive indvirkning
- 7 – Grønne lommer
- 8 – Sikker trafik

9 – Forbedret luftkvalitet.

Kultur- og Fritidsudvalgets indsatser

De seks indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Her er fokus på at give information om de lokale muligheder for at være fysisk aktiv ved anlæg i byrummet, på at skabe nye byrum og anlæg, og på at skabe bedre adgang og lige muligheder for at benytte byens idræts- og kulturtilbud gennem fokus på specifikke målgrupper. Fem af de seks indsatser (nr. 5, 7, 15, 25, 34) er tværgående og godkendes også i andre udvalg.

3 – Flere selv-organiserede bevægelses-aktiviteter i KU.BE

5 – Øget fokus på fritidspas til børn og unge

7 – Grønne lommer

15 – Bevægelsesindsatser med fokus på mænd

25 – Gamle gymnastiksale – nye muligheder

34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Socialudvalgets indsatser

Fem af Socialudvalgets seks indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle.” Her er fokus på at integrere sundhed i tilbuddene inden for handicap og socialpsykiatri. Dette sker blandt andet gennem tidligere opsporing og bedre behandling af somatiske sygdomme; gennem bedre adgang til sundhedstilbuddene for borgerne og gennem fokus på blandt andet demensproblematikker og seksuel sundhed for borgere i handicaptilbud. Endelig falder en indsats ind under indsatsområdet ”Robuste fællesskaber og mental sundhed.” Her er fokus på at forebygge social isolation og ensomhed for udsatte borgere.

10 – Samarbejdsgruppe om sundhedsprocedurer for udførerinstitutionerne under socialpsykiatri og handicap

11 – Uddannelse af demenskoordinator på handicapområdet

12 – Afdækning af behov for seksualvejleder

19 – Støtte til virtuel kommunikation med praktiserende læge

22 – Bedre adgang til ydelserne / forebyggelsestilbuddene i Sundhedscentret til borgere med psykisk sygdom / psykisk sårbarhed og livsstilsrelaterede somatiske sygdomme

33 – Bedre sociale fællesskaber til udsatte borgere i social ensomhed.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets indsatser

De fire indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” To integrerer sundhedsindsatser i beskæftigelsesindsatser. En har fokus på at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv. Endelig sigter en mod at forebygge, at unge står uden for uddannelse eller job. En af indsatserne (nr. 24) er tværgående og godkendes også af magistraten.

20 – Psykisk velvære gennem stresscoachingforløb

21 – Fit for job – fokus på fysisk og psykisk sundhed i beskæftigelsesindsatsen

24 – Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen

29 – En styrket tværfaglig indsats for udsatte unge.

Børneudvalgets indsatser

De syv indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Flere af indsatserne er ekstra relevante i kølvandet på COVID-19, idet de handler om at styrke udsatte børn og unges deltagelse i fritidslivet, styrke lokal kommunikation om børnevaccinationsprogrammet, styrke hygiejne og fysisk aktivitet i daginstitutioner, inddrage børn og unge i arbejdet med grønne lommer i byrummet, forebygge overvægt i førskolealderen samt skabe lettere adgang til teateroplevelser for byens børn og på denne vis give børnene en mulighed for at lave noget aktivt og meningsfuldt sammen med andre.

Alle indsatserne er tværgående og godkendes også af andre udvalg.

5 – Øget fokus på fritidspas til børn og unge

7 – Grønne lommer

16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet

26 – Fokus på hygiejne i daginstitutioner og skoler

27 – Flere børn skal være fysisk aktive

28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge

34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Undervisningsudvalgets indsatser

De otte indsatser fordeler sig på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. De tager i vid udstrækning udgangspunkt i skolen som vigtig arena for forebyggelse og sundhedsfremme. Enkelte indsatser omfatter individuelle samtaler med og hjælp til børn, unge og deres forældre, mens flere indsatser tager udgangspunkt i hele klasser eller forældregrupper. Endelig har nogle indsatser fokus på mere strukturelt at skabe sunde rammer for børn og unges liv. Syv af indsatserne er tværgående (nr. 7, 16, 25, 26, 27, 28, 34) og godkendes også af andre udvalg.

7 – Grønne lommer

- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 25 – Gamle gymnastiksale – nye muligheder
- 26 – Fokus på hygiejne i daginstitutioner og skoler
- 27 – Flere børn skal være fysisk aktive
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 30 – Flere børn og unge skal være i mental trivsel
- 34 – En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.

Ældre- og Omsorgsudvalgets indsatser

De tre indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv” og ”Sundhed for alle.” Indsatserne sigter mod at styrke sundheden for byens ældre borgere gennem fysisk aktivitet, forebyggelse af ensomhed og forbedret tandsundhed. To af indsatserne er tværgående (nr. 4 og 18) og godkendes også af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

- 4 – Motion og ældre
- 17 – Opsporing af ensomhed hos ældre +65 år
- 18 – Forbedret mund- og tandsundhed hos sårbare ældre.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets indsatser

De ti indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv”, ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” Som forventet i lyset af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets brede ansvar for sundhedsfremme og forebyggelse spreder indsatserne sig over alle livsstadier – fra barndom over ungdom og voksenliv til alderdom – og mange arenaer. Seks af indsatserne er tværgående (nr. 4, 7, 15, 16, 18, 28) og godkendes også af andre udvalg.

- 4 – Motion og ældre
- 7 – Grønne lommer
- 13 – Livet med kronisk sygdom
- 14 – Rekruttering og fastholdelse af mænd til sundhedstilbud
- 15 – Bevægelsesindsatser med fokus på mænd
- 16 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 18 – Forbedret mund- og tandsundhed hos sårbare ældre.
- 28 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 31 – Partnerskab for bedre sundhed og trivsel, vol.2
- 32 – ”Sov godt – bedre søvn” målrettet unge på ungdomsuddannelser på Frederiksberg.

Magistratens indsatser

For første gang behandler magistraten handleplan for Sundhedspolitik 2019-2022 som personaleudvalg. De to indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle,” og handler om at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv. En af indsatserne er tværgående (nr. 24) og godkendes også af Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

- 23 – Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i hovedudvalget og lokale MED-udvalg
- 24 – Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen.

Indsatserne i lyset af de prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022

Samlet set lægger indsatserne i handleplanen for 2021-22 sig op af 17 af de i alt 24 prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022. Sammenholdt med indsatserne i 2019 og 2020 betyder dette, at i alt 21 ud af 24 prioriterede handlinger har tilknyttede indsatser i handleplanerne for årene 2019-22. Da det er en del af implementeringsplanen, at alle prioriterede handlinger bør implementeres i sundhedspolitikens levetid, er her et overblik de tre tilbageværende.

”Arbejde med tidlig opsporing og hjælp til borgere med alkoholproblemer” fra indsatsområdet ”Sundhed for alle” er en vigtig prioritering, idet borgere med alkoholproblemer i gennemsnit har problemer i 10-15 år før de tager imod et tilbud om behandling. Alkoholforbrug kan sammen med tobak forklare en stor del af uligheden i sundhed i Danmark. Arbejdet med tidlig opsporing af borgere med alkoholproblemer har ikke haft indsatser i nogle handleplaner, men er dog et kontinuerligt fokus i Frederiksberg Kommune, blandt andet i kraft af det tilbagevendende kursus til frontpersonale ”Når en borger drikker”. Tidlig opsporing af alkoholproblemer i børnefamilier fremlægges desuden som en del af handleplanen for ”Rusansvarlig ungdom.”

”Skabe en socialt bæredygtig by i samarbejde med civilsamfundet. En socialt bæredygtig by er en inkluderende, tryk by med plads til diversitet” fra indsatsområdet ”Sundhed for alle.” En socialt bæredygtig by forebygger ulighed i sundhed, og er derfor en vigtig sundhedspolitisk indsats. Imidlertid henviser ingen indsatser direkte til denne prioriterede handling – sandsynligvis fordi det er en abstrakt formulering. Alene i årets handleplan bidrager flere indsatser dog til at skabe større social bæredygtighed, gennem eksempelvis indsatser for at skabe bedre psykisk arbejdsmiljø (nr. 20, 23 og 24) og indsatser for at inddrage borgere og foreninger i at løfte lokalområder (nr. 7).

”Indgå forskningssamarbejder med henblik på at få bedre viden om effektive metoder, der kan styrke mental sundhed” fra indsatsområdet ”Robuste fællesskaber og mental sundhed” blev en del af Sundhedspolitik 2019-2022 fordi forebyggelse

af mental sundhed stadig er et udviklingsområde. Selvom indsatsen ikke har været en del af en handleplan for sundhedspolitikken, har Frederiksberg Kommune siden 2016 været en del af et partnerskab med Syddansk Universitet, Psykiatrifonden og en række danske kommuner om at afprøve den forskningsbaserede metode ”ABC for mental sundhed” i dansk kontekst.

Indsatserne i lyset af øvrige politiske ønsker

Kommunalbestyrelsen ønsker fokus på mænds sundhed i Sundhedspolitikken, i forlængelse af beslutning i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 14. september 2020 (pkt. 45). Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 14, ’Rekruttering og fastholdelse af mænd til sundhedstilbud’ og nr. 15, ’Bevægelsesindsatser med fokus på mænd.’

Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 5) og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2) imødeså den 13. januar 2020 yderligere indsats overfor ensomme ældre, der tager højde for eksisterende indsatser. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 17, ’Opsporing af ensomhed hos ældre +65 år.’

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 4) opfordrede den 13. januar 2020 Magistraten til, at der også fremover vil være fokus på medarbejdernes mentale sundhed. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 23, ’Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i hovedudvalget og lokale MED-udvalg’ samt indsats nr. 24, ’Forebyggelse af digital chikane i Arbejdsmarkedsafdelingen’

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt. 2) imødeså den 13. januar 2020 yderligere indsats overfor ensomme sårbare unge, der tager højde for eksisterende indsats. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 29, ’En styrket tværfaglig indsats for udsatte unge’ samt i indsats nr. 30, ’Flere børn og unge skal være i mental trivsel.’

Kultur- og Fritidsudvalget (pkt. 6) bemærkede den 13. januar 2020, at kultur spiller en vigtig rolle for den sociale og mentale sundhed. Dette afspejler sig i handleplanen i indsats nr. 34, ’En-til-alle - En teateroplevelse til alle børn og unge.’

Bemærkninger til implementeringsprocessen

Handleplan 2021-22 er blevet til i en proces, hvor hvert enkelt forvaltningsområde med den tværgående Sundhedspolitikgruppe som tovholdere, har udviklet de indsats, det har været relevant og muligt at arbejde med i det kommende halvandet år. Hvor det har været relevant, er de enkelte indsats blevet forankret på tværs af afdelinger og dermed ofte på tværs af fagudvalg.

Direktionen spiller fortsat en vigtig rolle, idet Direktionen er garant for, at det tværgående sundhedsfremmende arbejde prioriteres i en travl hverdag, både i form af udvikling og implementering af indsats i handleplanen, og i form af udpegning af medlemmer i den tværgående Sundhedspolitikgruppe. Pt. er alle forvaltningsområder repræsenteret med mindst to medlemmer i Sundhedspolitikgruppen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten, arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget den 3. maj 2021, samt børneudvalget den 10. maj 2021.

Bilag

Bilag 1 Evaluering af Handleplan 2020

Bilag 2 Ny Handleplan 2021_22

Punkt 143: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om pantholdere på kommunens skraldespande

05.00.00-G01-95-21

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe har stillet forslag om opsætning af pantholdere på kommunens skraldespande. Det er forvaltningens vurdering, at pantholdere har en positiv effekt i forbindelse med pantindsamling, og at kommunen med fordel kan indgå i en forsøgsordning med opstilling af pantholdere på udvalgte steder i byen. Sagen forelægges til udvalgets beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget tiltrædes, idet der monteres pantholdere på Frederiksberg Kommunes skraldespande som foreslået i forvaltningens redegørelse.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt der monteres pantholdere på Frederiksberg Kommunes skraldespande.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 15. marts 2021 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om pantholdere på kommunens skraldespande.

"Socialdemokratiet foreslår, at der monteres pantholdere på Frederiksberg Kommunes skraldespande.

Begrundelse:

Pant skal afleveres i pantautomater. Men i dag ryger meget pant på Frederiksberg i en af byens skraldespande. Det betyder, at vores pantsamlere – unge som gamle – må gennemrode vores skraldespande for at få fat i pantflasker. Skraldespande hvor flasker og dåser ligger sammen med brugte mundbind, bananskræller, cigaretskod, glasskår, ulækre hundeposer og andet skidt og møg. Det er ikke værdigt for vores pantsamlere, hvoraf mange er socialt udsatte.

Socialdemokratiet har tidligere stillet forslag om pantholdere, for i andre kommuner som København har man med succes monteret en særlig hylde på skraldespandene og løst noget af problemet med henkastet pant. Erfaringer viser, at pantholdere medfører færre henkastede flasker og dåser i det fælles byrum og mindre skrald på fortove og pladser. Og ikke mindst bedre og mere værdige arbejdsforhold til vores mange pantsamlere. Unge som gamle. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at der monteres pantholdere på Frederiksberg Kommunes skraldespande."

Bemærkninger til forslaget

Den 29. august 2016 behandlede Kommunalbestyrelsen forelagt et lignende beslutningsforslag om montering af pantholdere på affaldskurve på Frederiksberg. På daværende tidspunkt blev det undersøgt, hvad det ville koste at udvikle en pantholder til kommunens affaldskurve. Producenten oplyste, at det ville koste 1300 kr. pr. pantholder ved indkøb af mindst 100 stk. På det tidspunkt var det vurderingen, at hvis pantholderne skulle opsættes langs alle handelsstrøg, parker og pladser, skulle der bruges ca. 150 pantholdere. Indkøb og opsætning af 150 pantholder ville med det indhentede tilbud beløbe sig til 255.000 kr. Den ret høje pris afspejler, at kommunens leverandør af affaldskurve på daværende tidspunkt ikke havde udviklet en pantholder til den type affaldskurve, Frederiksberg anvender.

Det blev dengang besluttet at tage det med videre til budgetdrøftelserne. Forslaget blev imidlertid ikke fremmet ved budgetdrøftelserne. Referatet er vedlagt som bilag.

Forvaltningen har været i dialog med Københavns Kommune, der har haft pantholdere på deres affaldskurve siden 2015. Deres vurdering er, at affaldskurve med pantholdere har haft en god effekt i forhold til at mindske antallet af pantflasker og -dåser i og omkring affaldskurve. En effektmåling foretaget i forbindelse med opsætning af pantholdere har påvist, at der ved affaldskurve med pantholdere er ca. 50 % færre flasker, der smides i affaldskurvene og 76 % færre flasker, der placeres ved eller oven på affaldskurve. Effektmålingen viser desuden, at nogen af pantsamlerne er positive overfor opsætningen, mens andre ikke er.

Der er dog stadig mange flasker, der ryger i affaldskurvene, og pantsamlerne oplyser, at de stadig søger ned i affaldskurvene for at lede efter pant. Derved er det ikke en ordning, der kommer til at gøre op med pantsamlere, der roder affaldskurvene igennem i byen.

Pantsamlerne giver i målingen også nyttig viden om, hvor der efterlades pant, hvilket typisk er ved trafikknudepunkter, herunder ved metro- og S-togstationer samt ved pladser og i parker, hvorfor det her giver mening med pantholdere. Effektmålingen er vedlagt som bilag.

Københavns Kommune har endvidere oplyst, at de pantholdere, som de benytter koster ca. 300 kr., og at det tager ca. 10 minutter at montere disse. Københavns Kommune har tilbudt, at deres pantholdere kan afprøves på et antal af de frederiksbergske affaldskurve - f.eks. i en størrelsesorden på 50 stk.

På baggrund af de gode erfaringer fra Københavns Kommune, og da prisen på disse pantholdere er væsentlig lavere, foreslås det at forslaget til beslutning tiltrædes, idet det foreslås, at der på forsøgsbasis opsættes pantholdere svarende til dem, de har i Københavns Kommune på udvalgte steder. Det forudsættes herved, at de københavnske pantholdere relativt simpelt kan monteres på de Frederiksbergske affaldskurve.

Da erfaringen er, at affaldskurve med pantholdere har størst effekt ved trafikknudepunkter og parker/pladser, vil forvaltningen opsætte dem i Lindevangsparken, Aksel Møllers Have, Georg Carstensens Plads og ved metrostationer, hvor kommunens egne affaldskurve er opsat. Det er vurderingen, at prisen for dette vil beløbe sig til 15.000 kr. samt udgifter til opsætning, som kan finansieres af midler til parkreovering.

Forvaltningen vil evaluere ordningen efter et år med henblik på at vurdere, hvorvidt der er behov for yderligere opsætninger.

By-, Kultur og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, opsætning af pantholdere på byens skaldespande kan være med til at nedbringe mængden af flasker og dåser, der stilles omkring skaldespandene og smides ud. Samtidig vurderes det, at idéen med at opsætte pantholdere kan være en mere værdig måde for pantsamlerne at indsamle pant, idet løsningen dog ikke forhindrer, at pantsamlere gennemgår byens affaldskurve.

Økonomi

Hvis det besluttes, at der skal opsættes affaldskurve med pantholdere på forsøgsbasis, er det forvaltningens vurdering, at det vil koste cirka 15.000 kr. til indkøb, herunder midler til opsætning, der finansieres af midler til parkreovering, hvilket ikke vil have konsekvenser for allerede planlagte projekter.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K

Bilag

bilag. Referat fra kommunalbestyrelsesmøde den 29. august 2016

Bilag. Effektmåling af pantholder i København

Punkt 144: Endelig vedtagelse af Lokalplan 228 for bevaringsværdige bygninger med højest bevaringsværdi

01.02.05-P16-6-20

Resume

Forslaget til Lokalplan 228 for bevaringsværdige bygninger med højest bevaringsværdi har været i offentlig høring, og der er indkommet høringsvar, som har givet anledning til ændringsforslag til planerne. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om planerne skal vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at Lokalplan 228 for bevaringsværdige bygninger med højest bevaringsværdi vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Lokalplan 228 for bevaringsværdige bygninger med højest bevaringsværdi vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget vedtog den 8. juni 2020 at offentliggøre forslag til Lokalplan 228 i en periode på otte uger, ikke at afholde åbent-hus-arrangement og ikke udarbejde en miljøvurdering.

Baggrunden for lokalplanforslaget er, at By- og Miljøudvalget den 25. marts besluttede, at en temalokalplan skal danne den lovmæssige sikring af kommunens bevaringsværdige bygninger med bevaringsværdi SAVE 1 og 2. I lokalplanen udpeges i alt 198 bygninger. Heraf er 81 bygninger også omfattet af bygningsfredning og 17 bygninger er også omfattet af Lov om kirkebygninger og kirkegårde.

Lokalplanen har til formål at sikre bevaring af de udpegede bygninger. Der fastsættes derfor et forbud mod, at bygningerne nedrives og et forbud mod, at bygningerne på nogen måde ændres i deres ydre udformning uden Kommunalbestyrelsens tilladelse. Dette skal sikre, at der i tilladelser kan fastsættes vilkår, der sikrer, at udvendig renovering og vedligeholdelse og eventuelle ændringer eller ombygninger sker nænsomt og med respekt for den eksisterende bygningens bevaringsværdier og arkitektur og det omgivende miljø.

Høring

Planforslaget har været i offentlig høring i perioden den 16. september 2020 til den 11. november 2020. Forvaltningen har i høringsperioden besvaret spørgsmål fra borgere, foreninger m.fl. om lokalplanforslaget.

Høringsvar

By-, Kultur- og Miljøområdet har i høringsperioden modtaget 21 høringsvar. Høringsvarene kommer fra foreninger, institutioner, råd, museer og borgere. De fleste vedrører generelle spørgsmål til lokalplanens bestemmelser, og hvordan disse skal forstås. Enkelte høringsvar omhandler konkrete bygninger. Overordnet er der opbakning til at sikre kommunens bevaringsværdige bygninger.

Alle høringsvar kan ses i bilag 2. Høringsvarene er resumeret og vurderet i bilag 3.

Vurdering af høringsvar

Lokalplanens formål og bevaringsværdige bygninger

Flere høringsvar efterspørger, at flere bygninger bliver udpeget i planen. Der spørges bl.a. til, hvorfor bygninger med bevaringsværdi SAVE 3-4, og bygninger opført efter 1940 ikke er med i planen. Enkelte spørger også til, hvorfor planen ikke omfatter flere bygninger på Frederiksberg Hospital.

Lokalplanen omfatter bygninger fra før 1940 med en SAVE-værdi 1-2 samt fredede bygninger og kirker. Ved at udpege de fredede bygninger er bygningerne sikret ved en eventuel ophævelse af fredningen hos Slots- og Kulturstyrelsen. Kirkerne er også sikret, i fald de overgår til en anden funktion.

Alle bygninger fra før 1940 med SAVE-værdi 1-4 er udpeget i Kommuneplan 2017, og dermed sikret mod nedrivning. Disse udgør omkring 3.000 bygninger. Bygninger med SAVE-værdi 3-4 er også sikret mod bygningsændringer, hvis de er omfattet af en bevarende lokalplan, hvilket en del af dem er. Dertil kommer, at der løbende udarbejdes bevarende lokalplaner for flere områder i kommunen med henblik på at sikre flere af de bevaringsværdige bygninger.

Med hensyn til de bevaringsværdige bygninger opført efter 1940 er der påbegyndt et arbejde med at SAVE-registrere disse. I første omgang er beboelsesbygninger opført mellem 1940 og 1972 (frem til oliekrisen) blevet gennemgået forud for udarbejdelse af forslag til Kommuneplan 2021. Disse bygninger sikres mod nedrivning med vedtagelse af Kommuneplan 2021.

Lokalplanen 228 har altså haft til formål at sikre bygninger med højest bevaringsværdi på hele Frederiksberg, men når specifikke områder udvikles, som f.eks. Frederiksberg Hospital, vil der blive lavet detaljerede og selvstændige lokalplaner for områderne med udpegning af bygninger og beplantning.

Lokalplanens bestemmelser

Nogle høringssvar omhandler lokalplanens bestemmelse om at tilbageføre bygningen til en original tilstand, og hvordan bestemmelsen skal forstås.

En lokalplan medfører ikke handlepligt. Hvis en bygning har skæmmende og uoriginale elementer har man som bygningsejer ikke pligt til at tilbageføre bygningen til en original tilstand. Bygningerne *kan* tilbageføres til deres oprindelige og originale udtryk, men det er altså ikke et krav. Lokalplanen virker fremadrettet og tager udgangspunkt i den tilstand, bygningerne har ved den endelige vedtagelse af planen. Sker der efter vedtagelsen af planen en handling, hvor bygningen renoveres, vedligeholdes og eller på anden måde ændres træder lokalplanens bestemmelser i kraft og sikrer, at dette sker nænsomt og med respekt for den eksisterende bygnings bevaringsværdier.

Andre høringssvar foreslår, at der i lokalplanen skelnes mellem en bygnings gade- og gårdside. Her tænkes særligt på muligheden for at etablere uderum i form af altaner på bygningers gårdside.

Forvaltningen vurderer, at beslutninger om sikring af bevaringsværdier altid bør træffes ud fra en vurdering af bygningen i sin helhed, og man kan derfor ikke udelukke dele af bygningen fra de bevarende bestemmelser. Al sagsbehandling efter lokalplanens bestemmelser vil blive foretaget ud fra konkrete vurderinger af den enkelte bygning og den enkelte ansøgning. I få tilfælde kan dele af en bygning måske bære en større ombygning, som f.eks. etablering af altaner, men dette er ikke tilfældet for alle gårdfacader.

Der spørges også til, hvad det betyder, at lokalplanen i tilfælde af uoverensstemmelser med andre lokalplaner eller byplanvedtægter har forrang.

Lokalplanen har kun forrang hvad angår bevaringsbestemmelserne for de bevaringsværdige bygninger. Andre forhold som f.eks. ændringer af udearealer og ikke bevaringsværdig bebyggelse regulerer lokalplanen ikke, og her vil det være eventuelle eksisterende og ældre lokalplaner eller byplanvedtægter, som er gældende.

Sagsbehandling af fredede bygninger og kirker

Enkelte høringssvar bemærker, at det ikke virker hensigtsmæssigt, at fredede bygninger og kirker skal udsættes for dobbelt sagsbehandling, da Slots- og Kulturstyrelsen er myndighed for de fredede bygninger og kirker er omfattet af Lov om kirkebygninger og kirkegårde.

Forvaltningen er enig i, at det bør fremgå mere tydeligt, at det alene er i tilfælde af, at en kirkebygning nedlægges som folkekirke, eller hvis en bygning affredes, at lokalplanens bevaringsbestemmelser træder i kraft. Selve byggetilladelsen udstedes til enhver tid af Frederiksberg Kommune, men kommunens tilladelser vil følge Stiftsøvrighedens sagsbehandling i forhold til bevaring, så længe bygningen er folkekirke og Slots- og Kulturstyrelsens sagsbehandling i forhold til bevaring, så længe bygningen er fredet.

Rådgivning og støtteordninger

Enkelte høringssvar efterlyser, at ejere af de bevaringsværdige bygninger ud over rådgivning også bør få økonomisk støtte og hjælp fra kommunen.

Forvaltningen vurderer, at der er mange bevaringsværdige bygninger på Frederiksberg, og flere af dem er allerede i dag omfattet af bevarende lokalplaner. Lokalplanernes bevarende bestemmelser er ikke nødvendigvis en fordyrelse for bygningsejerne. De bedste løsninger for bevaringsværdierne (løbende vedligehold og nænsom renovering) er ofte lige så billige/dyre som de mindre nænsomme løsninger, set ud fra et totaløkonomisk perspektiv. Hvad angår rådgivning står forvaltningen altid til rådighed for bygningsejerne med faglig vejledning om renovering af bevaringsværdige bygninger.

Redaktionelle rettelser

Der gøres opmærksom på, at et træskur på Rolighedsvej 21 ved en fejl fremgår som fredet på adressebilag. Træskuret er ikke fredet og bør ikke være med i lokalplanen.

Ændringer til lokalplanen

Som følge af høringssvarene er der følgende forslag til ændring i lokalplanen:

- Det tilføjes, at for kirker og fredede bygninger gælder, at det alene er i tilfælde af, at en kirkebygning ikke længere er omfattet af den kirkelige lovgivning, eller hvis en bygning affredes, at bevaringsbestemmelserne i lokalplanen træder i kraft.
- Det tilføjes, at i tilfælde af uoverensstemmelse mellem lokalplanen og allerede gældende lokalplaner eller byplanvedtægter vil nærværende lokalplan have forrang hvad angår bevaringsbestemmelserne for de bevaringsværdige bygninger.
- Et træskur på Rolighedsvej 21 slettes fra adressebilaget.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at Lokalplan 228 sikrer de udpegede bevaringsværdige bygninger med højest bevaringsværdi mod nedrivning, og at de ikke kan ændres uden Kommunalbestyrelsens tilladelse. Høringen har vist opbakning til en sikring af bygningerne.

En stor del af høringssvarene efterspørger, at flere bygninger sikres. Formålet med lokalplanen har været at sikre bygninger med højest bevaringsværdi, så renovering og vedligeholdelse sker nænsomt og med respekt for den eksisterende bygnings bevaringsværdier. Derudover er alle bygninger med bevaringsværdi SAVE-værdi 3-4 sikret mod nedrivning i Kommuneplan 2017 og en del af dem er herudover sikret mod kvalitetsforringende ombygninger i andre bevarende lokalplaner. Samlet giver høringssvarene ikke anledning til større ændringer i planforslaget ud over, at det til lokalplanen tilføjes, at det først er i tilfælde af, at en bygning affredes, eller at en kirke overgår til andre funktioner, at bevaringsbestemmelserne for disse bygninger træder i kraft. Der tilføjes også, at lokalplanen har forrang i forhold til andre planer alene hvad angår de bevaringsværdige bygninger.

Det er fortsat forvaltningens samlede vurdering, at Frederiksbergs egenart som kommune og by i høj grad er knyttet til bygningernes bevaringsværdier, og det er derfor af afgørende betydning at sikre og fastholde de kvaliteter, der gør dem bevaringsværdige.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

BILAG 01_Lokalplan 228_WEBTILGÆNGELIG

BILAG 02_Høringssvar - 21 svar_åben

BILAG 03_Høringsnotat_åben

Punkt 145: Orientering om forespørgsel fra Burd Delivery om etablering af leveringshub på Frederiksberg

05.01.00-A00-1-21

Resume

Burd Delivery har henvendt sig til forvaltningen med forespørgsel om etablering af et leveringshub på Frederiksberg, idet der ønskes rådighed over et antal parkeringspladser i et af kommunens parkeringshuse, hvorfra de kan omfordele pakker til Københavnsområdet og parkere ladpakkecykler. Sagen forelægges til udvalgets orientering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen om forespørgsel fra Burd Delivery til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orienteringen om forespørgsel fra Burd Delivery tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen fik i februar 2021 en henvendelse fra pakkeleveringsvirksomheden Burd Delivery med forespørgsel om etablering af et leveringshub på Frederiksberg. Forvaltningen har efterfølgende også afholdt møde med virksomheden.

Burd Delivery er en virksomhed, der ønsker at levere pakker ud i København og Frederiksberg på el-ladcykler. Burd Delivery har et pakkelager i Ishøj. Tanken er, at pakkerne køres med lastbil/varevogn ind til et centralt sted - enten i København eller Frederiksberg - hvorfra pakkerne kan leveres videre ud til modtageren på el-ladcykel. På den måde mindskes CO₂-udledningen i forbindelse med pakkelevering.

Ønsket er således, at der etableres et eller flere pakkehubs, herunder også på Frederiksberg. Virksomhedens krav hertil er, at der skal være et tag, mulighed for strømtilføring til el-cyklerne, der benyttes til udbringning, mulighed for aflåsning eller hegning af området, samt mulighed for at der kan køres hertil med lastbil/varevogn. I opstartsfasen ønskes der råderet over en enkelt parkeringsplads, der afspærres med byggehegn, og efter tre måneder søges der råderet over 10 parkeringspladser.

Burd Delivery har allerede en aftale med APCOA PARKING Danmark A/S, som har en række parkeringskældre i København m.v. Burd Delivery oplyser, at leje af en parkeringsplads hos APCOA koster 1.000 kr. om måneden. Burd Delivery ønsker derfor at afdække yderligere muligheder, og de vil derfor høre, om der er relevante steder på Frederiksberg, som kommunen kan anvise.

Det bemærkes, at udledning af mindre CO₂ blandt andet ved levering af pakker med ladcykler i stedet for med varevogne og lastbiler er et strategisk element i strategien for et bærdygtigt Frederiksberg. Det vil således være oplagt at fremme mulighederne herfor

Forvaltningen har derfor søgt at afdække, om der umiddelbart kan stilles plads til rådighed. Det er imidlertid udfordrende at finde et sted, der lever op til de krav, som ansøger har til et pakkeleveringshub.

Det er således "kun" kommunens parkeringskældre, der umiddelbart vil kunne opfylde kravet. Det er dog ikke alle steder strømudtag. Kommunens parkeringskældre benyttes dog i stor udstrækning af byens borgere, og der er ikke megen ledig kapacitet. Samtidig må trykket på anvendelsen forventes at stige, når p-pladserne ved parkeringspladsen bag rådhuset fjernes midlertidigt i forbindelse med bygningen af ny p-kælder m.v.

Kommunens parkeringskældre ligger desuden i dag i bolignære områder. Det vil i den henseende ikke være optimalt, at der kører lastbiler/varevogne ind i disse områder for at aflevere pakker løbende.

Kommunen kan endvidere ikke stille gratis parkeringspladser til rådighed for en kommerciel råden over pladserne. I så fald skal der betales herfor. I følge kommunens taksregulativ kræves der 70 kr. pr. dag pr. 3x5 meter, der rådes over. I dette tilfælde vil prisen derfor overstige det beløb, Burd Delivery skal betale til APCOA pr. måned. Endelig kan kommunen ikke efter færdselsloven reservere parkeringspladser på offentlig vej til et bestemt firma.

Derfor agter kommunen at oplyse Burd Delivery, at der umiddelbart ikke findes egnet kapacitet hertil.

Kommunen har foreslået Burd Delivery at se på andre alternativer, f.eks. ved at indgå i samarbejde med supermarkeds kæder om at benytte deres parkeringsarealer og parkeringskældre. Burd Delivery har i den forbindelse oplyst, at der udover samarbejdet med APCOA også er samarbejde i gang med en supermarkeds kæde, om at benytte deres p-kældre hertil. Burd Delivery har således gode forudsætning for at komme igang med deres foretagende i Storkøbenhavn.

Det bemærkes, at der idag ud over Burd Delivery findes andre virksomheder, der leverer pakker ud med cykel, og som enten har egne arealer, hvor pakkerne omfordeles, eller hvor der er indgået strategiske samarbejder med andre aktører.

Da sådanne innovative løsninger er i tråd med kommunens bæredygtighedsstrategi, vil forvaltningen fremadrettet se på mulighederne for, hvor man eventuelt kan have sådanne funktioner, herunder understøtte dialog herom med kommende nye akører.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at den pågældende løsning stemmer godt overens med kommunens strategi for et bæredygtigt Frederiksberg, men at der ikke pt. er egnede arealer, der kan imødekomme den konkrete forespørgsel. Forvaltningen vil imidlertid se på mulighederne for, hvor man eventuelt kan have sådanne funktioner, herunder understøtte dialog herom med kommende nye aktører på området.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Punkt 146: Anlægsbevilling til Områdeudvikling Finsensvej Vest

01.00.05-P00-13-19

Resume

Bolig- og Ejendomsudvalget, By- og Miljøudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget besluttede på møde den 3. juni 2019 at igangsætte en områdeudvikling af Finsensvej Vest. Området Finsensvej Vest skal udvikles til en sammenhængende og attraktiv bydel i Frederiksberg i dialog med områdets aktører og beboere. Med denne indstilling disponerer Bolig- og Ejendomsudvalget 1,3 mio. kr. af puljen til byfornyelse og områdeudvikling i 2021 til Områdeudvikling Finsensvej Vest. Midlerne anvendes til projektledelse, dialog med områdets aktører og beboere samt udvikling af indsatser, herunder udearealer ved kommunale beboelsesejendomme, Lindevangsparken, området ved KU.BE og Solbjerg Have samt området ved Frederiksberg Idrætspark.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog sagen til efterretning.

Indstilling

By- Kultur og Miljøområdet indstiller til Bolig- og Ejendomsudvalget,

- 1.at der disponeres 1,3 mio. kr. af den ikke disponerede pulje til Byfornyelse og områdeudvikling til områdeudvikling af Finsensvej vest i 2021 - og
- 2.at der meddeles anlægsbevilling på samme beløb til Områdeudvikling Finsensvej Vest finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2021.

By- Kultur og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,

at "anlægsbevilling til Områdeudvikling Finsensvej Vest" tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I arbejdet med en social bæredygtig by er der særligt fokus på området ved Finsensvej Vest. Områdeudvikling Finsensvej Vest skal give et samlet løft af området og skabe en sammenhængende attraktiv bydel i Frederiksberg, hvor Frederiksbergs særlige identitet og byliv styrkes. Formålet med områdeudviklingen er således at koordinere og sammentænke igangværende og nye indsatser i en helhedsorienteret indsats, der tager udgangspunkt i områdets udfordringer, potentialer og ressourcer med det formål at igangsætte en positiv udvikling. Indsatserne fokuserer på at skabe en tryk og livlig by samt at styrke bykvaliteter, bynatur, mangfoldighed og social bæredygtighed. Nedenfor beskrives områdeudviklingens indsatser.

Indsatser i Områdeudvikling Finsensvej Vest

Områdeudviklingen har i det første år fokuseret på at opstarte områdeudviklingen, skabe dialog med områdets aktører og beboere, igangsætte midlertidige tiltag i samskabelse med borgerne samt udvikle de første indsatser i området. I det følgende beskrives områdeudviklingens fem udpegede indsatser. Under hver indsats beskrives formålet med indsatsen, planlagte aktiviteter i 2021, som anlægsbevillingen skal bruges til, samt en status på aktiviteter i 2020.

Kvarteret ved Christian Paulsens Vej (Finsens Have)

Formålet med indsatsen er at udvikle et velfungerende boligområde. I 2021 planlægger områdeudviklingen at igangsætte en fornyelse af gårdrummene ved to kommunale beboelsesejendomme på Gustav Johannsens Vej. Gårdrummene fremstår slidte og uden funktionelle og rekreative arealer såsom opholdssteder og legeaktiviteter, hvor beboerne kan mødes om et lokalt fællesskab.

Indsatsen med renovering af gårdrummene skal ske i samarbejde med beboerne. Byfornyelsesloven forudsætter, at gårdrummene skal være offentlig tilgængelige, for at kommunen kan bruge midler til renovering i områdeudviklingen.

I 2020 gennemførte områdeudviklingen en dialogproces med beboerne i kvarteret. Indledningsvis afholdte områdeudviklingen separate dialogmøder med beboerne i de forskellige beboelsesejendomme, herunder beboerne i de kommunale beboelsesejendomme og to almene boligafdelinger i Frederiksberg Forenede Boligselskab (FFB). Der var planlagt afholdelse af en Bydelsdag i september 2020 i kvarteret med byvandring, dialogaktiviteter og kulturelle indslag med den lokale teaterforening. Desværre blev Bydelsdagen aflyst på grund af forsamlingsforbuddet. I stedet turnerede områdeudviklingen i kvarteret med en dialogpavillon og var - med spørgeskort, dialogkaffe og materiale om områdeudviklingen - i dialog med kvarterets beboere. På fem udvalgte steder i kvarteret talte områdeudviklingen med samlet set 73 beboere og modtog 36 udfyldte spørgeskort med ønsker og ideer til udvikling af kvarteret. Beboernes ideer centrerede sig om udvikling af kvarterets udearealer, ideer til sociale aktiviteter i kvarteret samt ideer til udvikling af beboelsesejendommenes gårdrum.

Lindevangsparken

Formålet med indsatsen i Lindevangsparken er at styrke vinterbrugen af parken, skabe sammenhæng med Finsensvej samt skabe nye aktiviteter og mødesteder for unge, der generelt mangler gode opholdsmuligheder i området.

I 2021 har områdeudviklingen fokus på at formidle Lindevangsparkens naturkvaliteter med fokus på biodiversiteten, insektvenlig beplantning, spiselige planter, insekthoteller og regnvandets rejse i parken. Lindevangsparken rummer mange skjulte gode fortællinger, som områdeudviklingen vil formidle og gøre synlige til glæde for borgerne. De gode fortællinger i Lindevangsparken formidles ved små skilte. Formidlingen af regnvandets rejse i Lindevangsparken etableres i samarbejde med Frederiksberg Forsyning. Derudover vil Naturvejlederne sammen med borgere bygge insekthoteller til Lindevangsparken.

I 2020 gennemførte områdeudviklingen et tværfagligt projekt i Lindevangsparken sammen med Kultur- og Fritidsafdelingen og Sundhedscentret i regi af WHO Healthy Cities-projektet. Et nyt internationalt kortlægningsværktøj blev afprøvet sammen med 8.D på Lindevangsskolen. De unges brug af kortlægningsværktøjet tydeliggjorde, at den eksisterende boldbane i Lindevangsparken ikke bruges i særlig stor udstrækning og med fordel kunne opgraderes til et mødested, som de unge kunne være fælles om. I en samskabelsesproces designede og byggede de unge nye sidde- og afskærmningsmøbler til boldbanen. Samtidig blev fire nye basketstandere etableret med ny opstregning på boldbanen.

KU.BE og Solbjerg Have

Formålet med indsatsen er at skabe en sammenhæng i området med fokus på trykthed, forbindelser og øget aktivitet.

I 2021 planlægger områdeudviklingen sammen med KU.BE, Solbjerg Have, beboere i området, boligsociale medarbejdere, SSP og nærpoltiet at gennemføre trykthedsvandring i området. Formålet med trykthedsvandringen er at drøfte, hvordan de utrygge områder omkring Solbjerg Have, KU.BE og Lidl kan gøres mere trygge. Ideerne fra trykthedsvandringen tænkes ind i områdeudviklingens indsats omkring KU.BE og Solbjerg Have. Indsatsen skal bl.a. forbedre forbindelserne i området mellem KU.BE og Solbjerg Have, så de bliver mere trygge og fremstår i en bedre kvalitet med belysning, jævn belægning, bænke, beplantning mv. Både Solbjerg Haves beboere og KU.BE inddrages i at udvikle området.

I 2020 har områdeudviklingen sammen med KU.BE gennemført grafiske workshops med 1 g.-klasser på Falkonergårdens Gymnasium, hvor de unge giver deres bud på, hvordan byrum i området kan udvikles. Resultatet fra de grafiske workshops udsmykker det midlertidige byggehegn langs KU.BEs byhave, hvor der er byggeplads i 2021. Ydermere har områdeudviklingen været i dialog med både beboerne og boligsociale medarbejdere i det almene boligområde Solbjerg Have (FFB).

Området ved Frederiksberg Idrætspark

Formålet med indsatsen er at skabe større åbenhed og sammenhæng i området omkring Frederiksberg Idrætspark samt en bevægelsesakse langs Sønderjyllands Allé.

I 2021 planlægger områdeudviklingen at inddrage skoler og institutionerne i området. Områdeudviklingen har sammen med Kultur- og Fritidsafdelingen søgt en pulje hos Statens Kunstfond. Hvis områdeudviklingen får midlerne, skal de bruges til at etablere grønne lommer i området langs Sønderjyllands Alle i en samskabelsesproces med bl.a. Tre Falke Skole og Falkonergårdens Gymnasium. Formålet med de grønne lommer er at afprøve og igangsætte udviklingen af området omkring Frederiksberg Idrætspark med fokus på bynatur, bevægelse, ophold og sammenhæng i området.

I 2020 har områdeudviklingen været i dialog med FIU om ideerne i Områdeudvikling Finsensvej Vest og FIUs ønsker til området.

Finsensvej

Formålet med indsatsen er at give den ydre del af Finsensvej et kvalitetsløft i form af mere bynatur med grønne lommer, små opholdsrum og styrke forbindelsen til Grøndalsparken. Indsatsen ved Finsensvej afventer, da den skal koordineres med et kommende skybrudsprojekt.

I 2020 er enkelte hjørner på sidegader til Finsensvej forskønnet med ny belægning, beplantning og bænke.

By-, Kultur-, og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur-, og Miljøområdet vurderer, at en bevilling på 1,3 mio. kr. i 2021 giver den nødvendige økonomiske ramme for at videreudvikle indsatserne i Områdeudvikling Finsensvej Vest. Bevillingen skal dække over løn til projektledelse, dialogaktiviteter med lokale aktører og borgerne samt en videreudvikling af indsatserne ved de kommunale beboelsesejendomme i kvarteret ved Christian Paulsens Vej, Lindevangsparken, Solbjerg Have og KU.BE samt området ved Frederiksberg Idrætspark.

Økonomi

Der er afsat 5,7 mio. kr. til Byfornyelse og Områdeudvikling i 2021. Såfremt indstillingen tiltrædes, disponeres 1,3 mio. kr. af denne pulje til Områdeudvikling Finsensvej Vest. Der meddeles anlægsbevilling på tilsvarende beløb. De øvrige midler i puljen anvendes til udmøntning af allerede besluttede byfornyelsesprojekter. Områdeudvikling Finsensvej Vest finansieres af byfornyelsesrammen i perioden 2020-2024 med 1. mio. kr. i 2020 stigende til ca. 7 mio. kr. i 2024.

Anlægsbevillingen på 1,3 mio. kr. forventes af blive anvendt på følgende:

Projektledelse	600.000 kr.
Dialogaktiviteter	50.000 kr.
Udvikling af indsatser	600.000 kr.
Uforudsete udgifter	50.000 kr.
I alt	1.300.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget, By- og Miljøudvalget

Bilag

Bev - skema Områdeudvikling Finsensvej Vest

Punkt 147: VVM-screening af projekt for kollegieboliger, parkeringskælder mv. - Rolighedsvej Nord

01.16.00-G01-1-21

Resume

Kommunalbestyrelsen vedtog 22. juni 2020 lokalplanen for Rolighedsvej - Bycampus. Bygherren har nu ansøgt om etablering af et projekt for nyt kollegiebyggeri mv. beliggende på Rolighedsvej ud mod Åboulevarden, svarende til lokalplanens delområde 1. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om projektet med sin størrelse, art og karakter kræver VVM-redegørelse (miljøkonsekvensrapport).

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse (miljøkonsekvensrapport) for opførelsen af nyt projekt for kollegiebyggeri, parkeringskælder mv. Rolighedsvej nord.

Indstilling

By-, Kultur-, og Miljøområdet indstiller, at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse (miljøkonsekvensrapport) for opførelsen af nyt projekt for kollegiebyggeri, parkeringskælder mv. Rolighedsvej nord.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 22. juni 2020 Lokalplan 223 for Rolighedsvej Bycampus med tilhørende Kommuneplantillæg 10. I forbindelse med behandlingen var der udarbejdet en omfattende miljøvurdering af planen. Bygherren har nu i marts 2021 ansøgt om byggeprojekt for lokalplanens delområde 1, i henhold til § 18 i Lov om Miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), mhp. afgørelse af projektet i forhold til VVM-reglerne.

Projektområdet omfatter den nordlige del af lokalplanen, lokalplanens delområde 1. Arbejdet omfatter blandt andet opførelsen af sammenhængende bygninger benævnt UMEUS og Noli til henholdsvis 529 kollegie- og 156 iværksætterboliger. Dertil en underjordisk parkeringskælder i et plan med ca. 105 parkeringspladser, hvoraf minimum halvdelen har offentlig adgang. Dertil kommer ca. 1000 m² lettere erhverv.

Anlægsperioden forventes at være fra juni 2021 til april 2024.

Ifølge gældende delegerationer skal By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om projektet med sin størrelse, art og karakter kræver VVM-redegørelse.

I VVM - sammenhæng vurderes miljøpåvirkninger ved et projekt i såvel anlægsfasen som i driftsfasen, når byggeriet er færdigt.

Forventede miljøpåvirkninger i anlægsfasen

Støjende arbejde knytter sig blandt andet til etablering af byggegruben med tilhørende parkeringskælder i et plan. Derudover vil der være støj, særligt ved opgravningen og bortskaffelse af overskudsjorden. Anlægsarbejdet vil være omfattet af Frederiksberg Kommunes miljøforskrift for begrænsning af støjende og støvende bygge- og anlægsarbejde. Her er der krav til såvel arbejdstid som støjniveauer samt krav om brug af BAT (bedste tilgængelige teknologi).

Anlægsarbejdet må udføres i perioden 07-18 mandag-fredag. Særligt støjende arbejde som f.eks. spunsning må dog kun udføres i tidsrummet 08-16. Generelt forventes støjgenerne af være forholdsvis begrænsende, og vil primært være af lokal karakter, efterhånden som anlægsarbejdet skrider frem. Byggeriet har generelt en for Frederiksberg rimelig god afstand på minimum 20 – 40 meter til nærmeste bebyggelse og institution, vest for anlægsområdet, hvilket er med til at begrænse generne. Der forventes ikke at være særlige behov for anlægsarbejder udenfor normalt arbejdstidsrum. Der foretages vibrationsovervågning og registrering af nærtliggende bygninger. Blandt andet af hensyn til etablering af nærtliggende kloak vil der være fokus på reduktion af vibrationer. Støvgener forebygges i overensstemmelse med foreskriftens bestemmelser via hensigtsmæssige arbejdsprocesser og evt. vanding.

Anlægsarbejdet vil medføre behov for transport af jord og materialer. Overskudsjord bortskaffes til godkendt deponi via udkørsel til Bülowvej, der har en årsgødnings trafik på ca. 7600 køretøjer, med en anslået trafik af tunge køretøjer på ca. 8 %. Evt. mertrafik som følge af anlægsarbejdet forventes derfor som værende meget beskeden og vil ikke bidrage væsentligt til mere støj eller luftforurening.

Der forventes ikke behov for grundvandssænkninger ved anlægsarbejdet, da der generelt arbejdes over grundvandspejlet. Dybereliggende konstruktioner, f.eks. elevatorer, udføres vandtæt. Byggegrubevand bortskaffes efter rensning til kloak. Miljøstyrelsen har 27. marts 2021 givet dispensation til indsamling og flytning af Vedbend-gyvelkvæle i ift.

Artsbekendtgørelsen. Forhold omkring fredede arter er således iagttaget.

Som den del af købsaftalen for området er der udarbejdet en overordnet tidsplan for de forskellige mulige anlægsarbejder i nærområdet således, at de enkelte byggeprojekter i området kan udføres forskudt af hinanden og med så få gener som muligt for omgivelserne.

Forventede Miljøpåvirkninger i driftsfasen – færdigt byggeri

Der forventes generelt ikke at være væsentlige miljøpåvirkninger knyttet til driftsfasen af projektet. Der er i forbindelse med lokalplan 223 udarbejdet skyggediagrammer. Diagrammerne viser, at projektet kun vil påvirke omgivelserne i mindre negativt omfang visuelt. Trafikken til/fra området vil få udkørsel til Bülowvej, og vil kun medføre en meget begrænset stigning i trafikken på den i forvejen trafikerede Bülowvej. Der vurderes ikke at være særlige miljømæssige problemstillinger knyttet til det lettere erhverv, som lokalplanen muliggør. Der er i lokalplanen fastsat støjbekyttende bestemmelser for boligerne, hvilket opfyldes med særlig facadekonstruktion. Såvel opholdsarealer som boliger vil således være skærmet mod støj. Bygningen vil heller ikke medvirke til øge støj, ved refleksion på modstående bygninger på Københavnersiden, hvilket er eftervist med beregninger. Projektet bliver certificeret efter DGNB miljøstandarden og forventes således at have en lille miljøpåvirkning. Der er desuden i forbindelse med Lokalplan 223, via miljørapport og miljøredegørelse, foretaget en miljøvurdering af lokalplanens samlede miljøeffekt, herunder for delområde 1. Konklusionen er, at lokalplanen ikke vil påvirke omgivelserne i væsentlig omfang miljømæssigt. Afgørelsen skal offentlig annonceres og kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

By-, Kultur-, og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur-, og Miljøområdet vurderer, at miljøpåvirkningen fra anlægget – ved etableringen og den efterfølgende drift - er forholdsvis begrænsede, og at der i tilknytning til etableringen og driften gennemføres en række foranstaltninger, som vil reducere miljøbelastningen. Der vurderes desuden i projektet at være taget højde for evt. mulige negative kumulative (forstærkende) miljøeffekter i forhold til evt. kommende projekter i nærområdet, i såvel anlægs- som driftsfasen. By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler således, at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse for projektet. By-, Kultur-, og Miljøområdet skal anføre, at projekter omfattet af lovens bilag 2 - som her, kun undtagelsesvis vil skulle gennemgå en fuld Miljøvurderingsproces (med VVM-redegørelse).

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

VVM ansøgning

VVM - screening afgør

Projektområdet kort

Punkt 148: Håndtering af risici på grund af lovændring

05.01.02-G01-3-20

Resume

Med indførelsen af den nye lovgivning om klimatilpasning pr. 1. januar 2021 ophæves medfinansieringsordningen, som hidtil har sikret takstfinansieringen af skybrudsprojekterne. Den indførte overgangsordning medfører en række usikkerheder og risici for de igangsatte skybrudsprojekter, idet der først på et senere tidspunkt vil være klarhed over, hvorvidt de fortsat kan finansieres via taksten (spildevandsafgifterne). I sagen forelægges tre forskellige scenarier for håndtering af risici til udvalgets beslutning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at der træffes beslutning om scenarie C, så der fortsættes med udvalgte igangsatte skybrudsprojekter, således at de i sagsfremstillingens to første tabeller med projekter til i alt 24,4 mio. kr. etableres, og øvrige projekter sættes i bero.

By- og Miljøudvalget anmodende om en status umiddelbart efter sommerferien.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der træffes beslutning om valg af scenarie til håndteringen af risici:

- Scenarie a: fortsætte som planlagt med at implementere igangsatte skybrudsprojekter
- Scenarie b: Indføre anlægstop for alle igangsatte skybrudsprojekter
- Scenarie c: fortsætte med udvalgte igangsatte skybrudsprojekter og sætte øvrige projekter i bero

Sagsfremstilling

Med ny lov om klimatilpasning pr. 1. januar 2021 ophæves medfinansieringsordningen, som indtil nu er anvendt til at takstfinansiere den primære del af skybrudsindsatsen via Frederiksberg Kloak A/S. For at sikre en smidig overgang til de nye regler og undgå væsentligt investeringsspild er der indført en overgangsordning for klimatilpasningsprojekter. By- og Miljøudvalget tiltrådte 12. april 2021 kommunens høringssvar for vejledningen til overgangsordningen jf. bilag. Vejledningen er blevet offentliggjort 9. april – kun fem dage inden, at Frederiksbergs over 300 skybrudsprojekter skulle anmeldes til Forsyningssekretariatet.

I store træk er vejledningen ikke ændret i forhold til udkastet og vurderes derfor fortsat at føre til en brat (og ikke smidig) overgang til de nye regler for mange af projekterne bl.a. som følge af de omfattende dokumentationskrav, der stilles i vejledningen til projekter på overgangsordningen. Uden ophæng i lovgivningen ser det ud til, at der er sket en opstramning og indsnævring af overgangsordningen i vejledningen. Det har karakter af at være lovgivning med tilbagevirkende kraft. Siden 2013 har Frederiksberg Kommune sammen med Frederiksberg Kloak A/S klimatilpasset byen med en langsigtet investering i et komplekst og sammenhængende skybrudssystem. Frederiksberg har derved bidraget til at indfri målet i den økonomiske aftale mellem regeringen og KL for 2013 om et takstfinansieret investeringsløft i klimatilpasning. Alligevel ændres rammeforudsætningerne nu fundamentalt uden rimelige betingelser for at overgå til de nye regler. Frederiksberg Kommune er så langt med at klimatilpasse byen – ca. 1/3 del af skybrudsindsatsen er allerede gennemført. Det er derfor heller ikke muligt at stoppe eller markant ændre på indsatsen uden tidsmæssige og økonomiske konsekvenser.

Hvis der gennemføres et anlægsstop nu, vil det således føre til forsinkelser af skybrudsindsatsen resulterende i, at det politiske mål om at skybrudssikre Frederiksberg til 2036 ikke kan efterleves. Imens stiger risikoen for, at Frederiksberg rammes af endnu flere skadevoldende oversvømmelser som følge af for meget regn, hvilket kunne være forhindret ved at fortsætte indsatsen med skybrudssikringen.

Overgangsordningen fungerer i perioden fra 1. januar 2021 til 1. januar 2027 og følger de hidtil gældende regler. Det vil sige, at projekter omfattet af ordningen kan gennemføres uden effektiviseringskrav og krav om samfundsøkonomisk genberegning m.m. Der følger ingen udførelsespligt med anmeldelsen af projekter på ordningen. Forsyningerne har ifølge loven frist for at anmelde projekter til overgangsordningen senest 15. april 2021 til Forsyningssekretariatet. Ordningen omfatter både skybrudsprojekter og spildevandstekniske anlæg, der håndterer tag- og overfladevand. Når overgangsordningen ophører, vil alle projekter omfattet af ordningen, der ikke er fysisk igangsat inden 1. januar 2027, blive omfattet af de nye regler.

I vejledningen til overgangsordningen beskrives to muligheder for at anmelde projekter. Den ene mulighed er at anmelde ønske om, at projekter omfattes af overgangsordningen uden samtidigt at angive ønske om forhåndsgodkendelse af projekterne. Den anden mulighed, som Frederiksberg Kloak A/S har benyttet, er at anmelde ønske om overgangsordning med samtidig angivelse af ønske om forhåndsgodkendelse. Det kræver, at der senest 1. september 2021 skal indsendes ansøgninger om forhåndsgodkendelser for projekterne til Forsyningssekretariatet. Til ansøgningerne skal der vedhæftes dokumentation for, at betingelserne for at være omfattet af overgangsordningen såvel som betingelserne for at få tillæg, er overholdt.

Vejledningen udspecificerer endvidere de krav, der stilles til, at projekter kan indgå på ordningen, og hvilken dokumentation der skal forelægges, før Forsyningssekretariatet kan træffe afgørelse om forhåndsgodkendelse af projekterne.

Projekter, der kan omfattes af overgangsordningen, er følgende:

1. projekter, hvor Forsyningssekretariatet inden 1. januar 2021 har truffet afgørelse om at give tillæg
2. projekter, hvor Frederiksberg Kloak A/S eller Frederiksberg Kommune har haft væsentlige irreversible investeringer inden 1. januar 2021
3. projekter, hvor der er en sådan hydraulisk sammenhæng mellem to eller flere projekter, at en væsentlig irreversibel investering i et projekt (såkaldt A-projekt) i væsentligt omfang vil være spildt, hvis et eller flere andre projekter (såkaldt B-projekter) ikke realiseres som planlagt

Ved anmeldelsen til Forsyningssekretariatet den 15. april benyttes alene begrundelse 2 og 3. For Frederiksberg er begrundelse 1 ikke relevant, da alle projekter, hvor Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om at give tillæg, er færdiganlagt og idriftsat.

Begrundelse 2 og 3 er imidlertid uklart beskrevet i vejledningen, hvilket gør det vanskeligt pt. at afgøre, om projekterne vil falde ind under ordningen. I relation til begrundelse 2 er der fx i vejledningen defineret, hvad der forstås ved en væsentlig irreversibel investering med meget yderligtgående eksempler. Alt der imellem kan betragtes som ét stort fortolkningsrum, hvilket efterlader stor usikkerhed hos både kommune og forsyning og overlader i særdeleshed skønnet til den godkendende myndighed – Forsyningssekretariatet. Benyttes begrundelse 3 skal det godtgøres, at B-projekter ikke kan gennemføres efter de nye regler, hvilket er vanskeligt, ressourcekrævende og usikkert, når den samlede vejledning om de nye regler først foreligger i løbet af sommeren 2021.

Forsyningssekretariatet har normalt to måneders sagsbehandlingstid, hvilket betyder, at der tidligst i slutningen af året er truffet afgørelser om projekterne. I den mellemliggende periode er det kommunen som bygherre, der bærer den økonomiske risiko for de igangsatte projekter. Risikoen består i, at der evt. ikke opnås takstfinansiering under hverken overgangsordning eller den nye lovgivning, hvormed projekterne skal skattefinansieres.

På trods af risikoen for, at projekterne helt eller delvist skal finansieres via skattemidler afsat på kommunens anlægsbudget (og ikke takstmidler), vurderer forvaltningen, at det fortsat er muligt og lovligt for kommunen at udføre skybrudsindsatsen gennem de udvalgte projekter i år, da projekterne helt overordnet set er af almen og kommunal interesse.

Status for kommunens projekter

Kommunalbestyrelsens beslutning den 19. april 2021 om 1. revision af skybrudspakke 2021 er indtil nu blevet fulgt, men den betydelige usikkerhed, der nu følger med den ny lovgivning – og ikke mindst offentliggørelsen af den nye vejledning om overgangsordningen den 9. april 2021 – fører til en nødvendig revurdering af, hvordan og hvorvidt skybrudsindsatsen skal fortsætte i den nærmeste fremtid.

Der er på nuværende tidspunkt 24 igangsatte projekter med en samlet projektsum på 82 mio. kr. (takst), der endnu ikke er idriftsat. Heraf er fire af projekterne enten færdiganlagt eller tæt på færdiganlagt med en samlet projektsum på 21,9 mio. kr. Det må forventes, at de fire projekter med rimelig sandsynlighed kan indgå på overgangsordningen, da projekterne er tæt på at være færdiganlagt. Endvidere kan det dokumenteres, at langt størstedelen af de samlede projektomkostninger for de konkrete projekter, er afholdt inden 2021 (14,6 mio.kr. af 21,9 mio. kr.).

For de 20 øvrige projekter – med en samlet projektsum på takst på 60 mio. kr. – kan der opsættes forskellige scenarier for håndteringen af den økonomiske risici, der følger af den nye lovgivning.

Tre mulige scenarier til håndtering af risici

Forvaltningen kan fremlægge følgende tre scenarier for håndtering af risikoen for, at projekter skal (helt eller delvist) finansieres via skattemidler:

Scenarie a: fortsætte som planlagt med at implementere igangsatte skybrudsprojekter

Scenarie b: Indføre anlægstop for alle igangsatte skybrudsprojekter

Scenarie c: fortsætte med udvalgte igangsatte skybrudsprojekter og sætte øvrige projekter i bero

I beskrivelsen nedenfor er den økonomiske risiko anslået. Risikoen består i, at der evt. ikke opnås takstfinansiering hverken under overgangsordningen eller de nye regler, hvormed projekterne skal skattefinansieres. Til alle scenarierne skal tillægges den risiko, der er beskrevet ovenfor på 21,9 mio. kr. vedrørende færdiganlagte projekter, som derfor ikke kan stoppes.

Scenarie a: fortsætte som planlagt med at implementere igangsatte skybrudsprojekter

Scenariet indebærer at opretholde fremdriften i skybrudsindsatsen for at fastholde det politiske mål om at skybrudsikre byen frem til 2037 til at håndtere 10 cm vand på terræn ved en 100 års hændelse i 2110.

Den økonomiske risiko i scenarie a er i værste fald merudgifter på ca. 60 mio. kr., som kommunen skal skattefinansiere. Forvaltningen vurderer det dog meget usandsynligt, at ingen af projekterne skulle kunne omfattes af overgangsordningen som tidligere beskrevet.

Det skal bemærkes, at der i scenariet opnås den planlagte hydrauliske effekt af de 20 igangsatte projekter.

Scenarie b: anlægstop for alle igangsatte skybrudsprojekter

I scenariet sættes alle igangsatte anlægsprojekter i bero svarende til projekter med en samlet projektbudget på 60 mio. kr. (takst). Scenariet vil få store konsekvenser for fremdriften af de planlagte skybrudsprojekter, og det vil blive vanskeligt at indhente det efterfølgende, hvis den planlagte slutdato i 2037 skal fastholdes. Samtidigt øges risikoen for skadevoldende oversvømmelser som følge af kraftig regn og skybrud i byen.

Et anlægsstop vil konkret indebære forsinkelser i den planlagte klimatilpasning på forventeligt et år, og der vil være tab af synergi med de andre byrumsprojekter, der gennemføres, mens skybrudsindsatsen er sat i bero. Disse synergier er uddybet i scenarie c.

Der vil være umiddelbare udgifter forbundet med et anlægsstop. Det drejer sig om udbetaling af ca. 3 mio. kr. til entreprenører vedr. indgående aftaler, der skal ophæves. Dertil kommer yderligere 5 mio. kr. til forundersøgelser og projektering, som er afholdt, eller der er bindende aftaler om.

Den økonomiske risiko i scenarie b er i værste fald merudgifter på ca. 8 mio. kr., som kommunen skal skattefinansiere. I scenarie b opnås der ingen hydraulisk effekt for de 8 mio. kr. på nuværende tidspunkt.

Scenarie c: fortsætte med udvalgte igangsatte skybrudsprojekter og sætte øvrige projekter i bero

I scenarie c foreslås det at fortsætte med at anlægge tre skybrudsprojekter og at sætte de øvrige projekter i bero. Det sikre en vis fremdrift i skybrudsindsatsen, synergieffekter med andre byrumsprojekter vil blive udnyttet og den økonomiske risiko reduceres.

Det anbefales, at følgende projekter fortsætter:

Projekt:	Begrundelse:	Økonomi, takst:
Frederiksberg Allé, sydlig del	Udføres sammen med cykelstisprojekt, og det vil ikke efterfølgende være muligt at anlægge skybrudsprojektet, hvis anlægget stoppes.	2,7 mio.kr.
Pelargonievej	Er i jorden, og merudgiften forbundet med at stoppe anlægget svarer til den udgift, der er nødvendig for at færdiggøre anlægget.	2,4 mio.kr.
Pladsen bag Rådhuset	Det vil formentlig ikke være muligt at anlægge et skybrudsprojekt på arealet efter, at p-kælderen og den nye plads er færdiganlagt. Derfor bør forundersøgelser fortsætte.	0,1 mio. kr.

Det bemærkes, at de 0,1 mio. kr., der pt. er afsat, dækker udgifter til forundersøgelser, og at der i efteråret vil skulle bevilges yderligere budget til

forundersøgelser. Samlet forventes der afholdt 1 mio. kr. til forundersøgelser.

FV 01 Grundet synergi effekter med legepladsrenovering, 0,5 mio. kr.
Egernvejsanlægget samt planer om etablering af motionsplads på området, bør forundersøgelserne fortsættes.

I alt 5,7 mio. kr.

Den samlede risiko på igangværende projekter er 5,7 mio. kr. (takst), som kommunen i værste fald vil skulle finansiere via skatten.

Ligesom i scenarie b vil der være umiddelbare udgifter forbundet med at sætte de øvrige projekter i bero. Det drejer sig om udbetaling af ca. 1 mio. kr. til en entreprenør. Dertil kommer yderligere ca. 4 mio. kr. til forundersøgelser og projektering, som er afholdt, eller der er bindende aftaler om. Den økonomiske risiko i scenarie c er i værste fald udgifter på i alt ca. 10 mio. kr., som kommunen skal skattefinansiere. Det bemærkes dog, at scenarie c - modsat scenarie b – indebærer, at tre skybrudsprojekter gennemføres, og at der dermed opnås en hydraulisk funktion via projekterne. Forvaltningens anbefaling af scenarie c begrundes primært i anlægsøkonomi og –teknik. Der kan derudover være andre hensyn, så som afgivne løfter til beboer og brugere, eller hvor forsyningen har planlagt og budgetteret med renoveringer i forbindelse med projekterne.

I dette lys kan det være hensigtsmæssigt at fortsætte følgende fire projekter:

Projekt:	Begrundelse:	Økonomi, takst
Skolen på Bülowvej	Projektet er planlagt sammen med skolen, og skybrudsprojektet er den sidste del af renovering af skolegården, som det er aftalt skal stå færdig i 2021	1,6 mio. kr.
Ane Katrines vej , Nitivej, Priovej	Der har været en forudgående dialog med beboere og foreninger i området, som udover skybrudssikring også forventer en optimering af parkeringsforholdene i området inden udgangen af 2021	5,0 mio. kr.
Frydendalsvej	Dette projekt er så langt i projekteringsfasen, at der allerede er givet påbud til forsyningen om at de skal flytte deres ledninger, samt at der er behov for renovering af drikkevandsledningen i vejen	9,5 mio. kr.
Vagtelvej	Beboerne er tidligere blevet lovet, at der i forbindelse med skybrudsanlægget også udføres trafiksikkerhedstiltag på vejen	2,6 mio. kr.

I alt 18,7 mio. kr.

Gennemførelse af ovenstående sikrer en vis fremdrift i skybrudsindsatsen, synergieffekter med andre byrumsprojekter vil blive udnyttet, og den økonomiske risiko reduceres. Den samlede risiko på igangværende projekter er yderligere 18,7 mio. kr. (takst), ud over de 5,7 mio. kr. i scenarie c, i alt 24,4 mio. kr., som kommunen i værste fald vil skulle finansiere via anlægsbudgettet (skat).

Følgende projekter anbefales det at sætte i bero:

Projekt:	Begrundelse:	Økonomi, takst
Nyvej	Projektet er i projekteringsfasen og kan derfor godt stoppes. Der vil dog være udgifter til bl.a. rådgiver ved anlægsstop.	7,6 mio. kr.
FØ26 Pile Allé	Projektet er i forundersøgelserfasen men kan stoppes med få udgifter forbundet hermed	0,5 mio. kr.
FØ24 Frederiksberg Allé, dækningsgrav	Projektet er i projekteringsfasen og kan derfor godt stoppes. Der vil dog være udgifter til bl.a. rådgiver	5,1 mio. kr.

	ved anlægsstop	
FV24 Betty Nansens Allé	Projektet er i projekteringsfasen og kan derfor godt stoppes. Der vil dog være udgifter til bl.a. rådgiver ved anlægsstop	5,7 mio. kr.
Kastanievej, Lindevej, Uraniavej	Projektet er i projekteringsfasen og kan derfor godt stoppes. Der vil dog være udgifter til bl.a. rådgiver ved anlægsstop.	4,8 mio. kr.
I.L.Brandes Allé, N.J.Fjords Allé -	Projektet er i projekteringsfasen og kan derfor godt stoppes. Der vil dog være udgifter til bl.a. rådgiver ved anlægsstop	4,0 mio. kr.
Edisonvej (tilkobling)	Projektet er i forundersøgelserfasen men kan stoppes med få udgifter forbundet hermed.	1,0 mio. kr.
Bakkegårds Allé	Projektet er i projekteringsfasen og kan derfor godt stoppes. Der vil dog være udgifter til bl.a. rådgiver ved anlægsstop	3,4 mio. kr.
Betty Nansens Allé. Mat 49c + 71 f (kilen)	Projektet skal stoppes, da det ikke har vist sig muligt for kommunen at overtage arealet, og derfor kan der ikke anlægges kommunalt skybrudsprojekt på ejendommen.	1,3 mio. kr.
Forundersøgelser øst 2021	Forundersøgelserne er igangsat men kan stoppes med få udgifter forbundet hermed	1,0 mio. kr.
Forundersøgelser vest 2021	Forundersøgelserne er igangsat men kan stoppes med få udgifter forbundet hermed.	1,0 mio. kr.
FV12 Peter Bangs vej, etape II	Projektet er i forundersøgelserfasen men kan stoppes med få udgifter forbundet hermed	0,3 mio. kr.
I alt:		35,6 mio. kr.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at der er så væsentlig usikkerhed om, hvor stor en andel af de igangsatte skybrudsprojekter, som kan indgå i overgangsordningen, at det er nødvendigt at sætte størstedelen af skybrudsprojekterne i bero og anbefaler derfor scenarie c.

Ved at vælge scenarie c sikres synergi med andre byrumsprojekter, der er i gang, samtidig med at kommunen minimerer risikoen for at skulle skattefinansiere en stor del af projekterne samt udbetale unødige merudgifter til entreprenører. Det taler for, at kommunen færdiggør udvalgte igangsatte projekter og derved opnår hydraulisk effekt samt undgår forsinkelser på minimum et år.

Den uklare implementering af lovgivningen udgør efter By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering en væsentlig risiko for kommunens arbejde med at skybrudssikre Frederiksberg. Forvaltningen vurderer, at væsentlige udskydelser indebærer uacceptabel risiko for, at større skybrudshændelser medfører betydelige tab.

Økonomi

Scenarie a, b og c ovenfor beskriver forskellige niveauer af økonomiske risici, som der med sagen træffes beslutning om. Til hvert af scenarierne skal tillægges risikoen på 21,9 mio. kr. på færdiganlagte projekter, som kommunen i værste fald skal skattefinansiere, hvilket dog anses for meget lidt sandsynligt.

Ved valg af scenarie b og c vil forvaltningen vende tilbage med en sag vedrørende de nødvendige bevillingsmæssige tilpasninger af projekterne som følge af beslutningen. Herunder vil der skulle anvises finansiering af de merudgifter forbundet med scenarierne, som umiddelbart skal afholdes af kommunen, og som dermed skal skattefinansieres. Det drejer sig om henholdsvis ca. 3 mio. kr. i scenarie b og 1 mio. kr. i scenarie c, som umiddelbart skal udbetales til entreprenører.

Uanset hvilket scenarie, der besluttet, vil forvaltningen vende tilbage, når der er overblik over konsekvenserne for de konkrete projekter som følge af Forsyningssekretariatets afgørelser om, hvorvidt projekterne på samlet 82 mio. kr. på takst kan omfattes af overgangsordningen eller ej. Denne afgørelse forventes tidligst i efteråret 2021.

I mellemtiden forventes eventuelle finansierings- og rammemæssige udfordringer håndteret således, at eventuelle (skattefinansierede) merudgifter i 2021 og 2022 midlertidigt dækkes af kassebeholdningen, idet finansieringen findes indenfor den samlede (skattefinansierede) anlægssum for skybrudsprojekterne i budget 2021-22 gennem en prioritering eller reperiodisering af eksisterende skybrudsprojekter. Anlægsrammen i 2021 og 2022 håndteres i forbindelse med den løbende anlægsstyring og udmøntningen af den negative anlægspulje i forventet regnskaber. For den fremadrettede skybrudsplan fra 2023 må en revurdering af behov og finansiering tages op i forbindelse med budgetforhandlingerne til Budget 2023-24.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k.

Bilag

Dagsordenspunkt Høringssvar til vejledning om overgangsordningen som følge af ny lovgivning om .docx

Punkt 149: Forslag til udformning af fire grønne gadehjørner til øgning af bynatur og biodiversitet

04.00.00-P20-6-20

Resume

I forbindelse med budgetforliget 2021-2022 er der bevilliget penge til øget bynatur og biodiversitet. Disse midler har Kommunalbestyrelsen disponeret og ved samme anledning blev besluttet, at de konkrete forslag til anlæg af blomsterige og biodiverse bede på fire gadehjørner skulle forelægges By- og Miljøudvalget. Forslag til indretning af disse arealer forelægges hermed til udvalgets godkendelse. Herudover forelægges et udkast til informationsskilte til udvalgets godkendelse.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at forslaget til udformningen af de fire gadehjørner godkendes,
2. at godkende forslag 1 som informationsskilt.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslaget til udformningen af de fire gadehjørner godkendes,
2. at det ene af de to forslag til et informationsskilt godkendes.

Sagsfremstilling

Der blev i Budgetforliget 2021-22 afsat 15,8 millioner over de næste 4 budgetår til øget bynatur og biodiversitet. Partierne er enige om, at bynaturen, biodiversiteten og et frodigt blomsterrigt udtryk på Frederiksberg skal styrkes yderligere, og at dette skal ske ved at etablere flere små grønne og blå lommer, bedre forhold for insekter og blomster, samt en yderligere begrønning af mindre pladser og gadehjørner.

På Kommunalbestyrelsens møde den 22. februar 2021 blev der bevilliget penge til indsatser for øget bynatur og biodiversitet. I sagen fremgik, at forvaltningen inden sommerferien ville præsentere By- og Miljøudvalget for mere konkrete planer for indsatserne på de fire gadehjørner samt i Grønnegården. Forslag til indsats i Grønnegården vil blive præsenteret for udvalget efter sommerferien.

Der er de senere år etableret flere grønne bede på vejhjørner m.v. En del af disse er udarbejdet i cortenstål, der tydeligt afgrænser bedene og forhindrer trafik henover de lave bede. Samtidig har dette materiale en meget lang levetid i forhold til f.eks. træ og beton.

De fire gadehjørner foreslås indrettet som beskrevet nedenfor. Alle bede foreslås etableret med en cortenstålskant således, at der skabes en ensartethed i bybilledet, ligesom de passer til andre elementer, der findes i byrummet på Frederiksberg, som f.eks. de eksisterende højbede på Malthe Bruuns Vej (bilag 1) og de kommende gadehaver. Bedene blødes visse steder op med indbyggede bænke belagt med træ i sæde og ryg.

Hjørnerne af Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej

Se vedlagte plan (bilag 2), illustration (bilag 3) og planteliste (bilag 4).

Forslaget indeholder opsætning af tre højbede. Et på det vestlige hjørne og to på det østlige hjørne. De to højbede på det østlige hjørne foreslås opsat på privat areal. Forvaltningen er i dialog med ejer af arealet, som gerne ser at området begrønnes. Højbedene tilplantes med blomsterrige primært hjemmehørende stauder, som tiltrækker bier, sommerfugle og andre insekter. Det vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet.

Højbedene opbygges i cortenstål i ca. 80 cm højde. I to af højbedene indarbejdes træbænke til ophold. Der opsættes desuden cykelstativer til 20 cykler, som vist på vedlagte plan. Herudover opsættes på arealet en affaldskurv og et hundeposestativ.

Omkostningerne ved anlæg og etableringspleje er estimeret til 300.000 kr., mens merdrift årligt efter etablering er estimeret til 25.000 kr., som også omfatter tømning af affaldskurv og opsætning af poser i hundeposestativ samt graffiti-frensning.

Gadehjørnet på Hoffmeyersvej, ud til Peter Bangs Vej

Se vedlagte plan (bilag 5), illustration (bilag 6) og planteliste (bilag 4).

Forslaget indeholder anlæg af tre bede og plantning af et nyt træ. To af bedene er højbede, og det sidste er i niveau. Dele af arealet ejes af private. Forvaltningen er i dialog med ejer, som gerne ser området begrønnet. Bedene tilplantes med blomsterrige, primært hjemmehørende, stauder, som tiltrækker bier, sommerfugle og andre insekter. Det vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Der plantes et rønnetræ af samme art som det eksisterende på modsatte hjørne. Det har både blomster og bær, som vil gavne fugle- og insektlivet.

Højbedene opbygges i cortenstål i ca. 80 cm højde. Bedet i niveau forsynes med en ca. 15 cm høj cortenstålskant. I et af højbedene indarbejdes en træbænk til ophold. Der opsættes desuden cykelstativer til 10 cykler, som vist på vedlagte plan. Herudover opsættes en affaldskurv og et hundeposestativ.

Omkostningerne ved anlæg og etableringspleje er estimeret til 300.000 kr., mens merdrift årligt efter etablering er estimeret til 30.000 kr., som også omfatter tømning af affaldskurv og opsætning af poser i hundeposestativ samt graffiti-frensning.

Krydsningen og byrummet Niels Ebbesensvej, Carl Plougs Vej og Forhåbningsholms Allé

Se vedlagte plan (bilag 7), illustration (bilag 8) og planteliste (bilag 4).

Forslaget indeholder anlæg af fire bede. Et bed er i niveau, mens resten er højbede. Arealet mod sydøst er privat, hvorfor etablering af højbed her, kræver dialog med og accept af ejer.

Bedene tilplantes med blomstrende buske og bivenlige stauder af primært hjemmehørende arter, som alle bidrager til mere biodiversitet og forskønner området. De grønne elementer vil trække Carl Plougs Vejs grønne karakter hen til krydsningen ved Niels Ebbesens Vej og øge bynaturen i området. Herudover vil det give mulighed for at opleve bynatur til eller fra Skolen Ved Søerne eller for andre forbipasserende. Projektet vil danne en grøn visuel forbindelse til det nye klimaprojekt, der er anlagt i skolegården og skabe opmærksomhed ved krydsningen for bilister. På grund af mange ledninger i jorden er det ikke muligt at sætte flere træer i området.

Højbedene opbygges i cortenstål i ca. 80 cm højde. Bedet i niveau forsynes med en 15 cm høj cortenstålskant. I de to højbede tættest på Skolen Ved Søerne indarbejdes en træbænk til ophold. Herudover opsættes en affaldskurv og et hundeposestativ.

Omkostningerne ved anlæg og etableringspleje er estimeret til 450.000 kr., mens merdrift årligt efter etablering er estimeret til 30.000 kr., som også omfatter tømning af affaldskurv og opsætning af poser i hundeposestativ samt graffiti-frensning.

Areal mellem bygningerne Prinsesse Maries Allé nr. 11 og 13

Se vedlagte plan (bilag 9), illustration (bilag 10) og planteliste (bilag 4).

På Prinsesse Maries Allé ved nr. 11 og 13 er et åbent gårdrum, som har status som offentlig vej. Gårdrummet er skyggefuldt og har en sydlandsk stemning, men det fremstår i dag slidt og rodet med skadet belægning, gamle træhegn og cykelstativer. I rummet findes et stort, sundt og bevaringsværdigt træ.

Eksisterende træhegn og cykelstativer fjernes, og der placeres et højbed ud mod vejen, som kan tiltrække forbipasserende. Højbedet opbygges i cortenstål i ca. 80 cm højde og bliver tilplantet med skyggetålende, primært hjemmehørende, stauder. Højbedet får indbygget bænke i træ på begge sider og der opstilles en fritstående bænk. Der er mange erhvervsdrivende i kælderetagen i gårdrummet, som forventes at ville bruge bænkerne. Træet bevares.

Bagerst i gården, hvor der er mindst sol, placeres cykelstativer til 20 cykler. Den eksisterende belægning af chaucesten bevares min. 1 m. fra facaden, mens den resterende belægning erstattes af grusbelægning, for at skabe ro i rummet og fremhæve den sydlandske stemning. Herudover opsættes en affaldskurv og et hundeposestativ.

De omkringliggende ejendomme vil blive orienteret omkring omlægningen.

Omkostningerne ved anlæg og etableringspleje er estimeret til 360.000 kr., mens merdrift årligt efter etablering er estimeret til 25.000 kr., som også omfatter tømning af affaldskurv og opsætning af poser i hundeposestativ samt graffiti-frensning.

Skilt

Forvaltningen finder det vigtigt, at der informeres om kommunens indsats i forhold til øget bynatur og biodiversitet, og der er på den baggrund udarbejdet et skilt, der kan opsættes i forbindelse med de fire begrønningsprojekter og kommende

projekter der øger biodiversiteten. Den overordnede titel er ”Vild med Frederiksberg” med en underlæggende tekst om, at anlægget fremmer bynatur og biodiversitet.

Det er hensigten, at et lignende skilt sættes op ved de borgerdrevne gadehaver, men hvor det angives, hvem der passer haverne.

Udvalget skal tage stilling til, om et af de to forslag til skilt kan godkendes. Forslagene er vedlagt som bilag 11. Forvaltningen peger på forslag 1.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at projekterne vil øge bynaturen og biodiversiteten på Frederiksberg, og at det vil støtte op om Frederiksbergstrategiens overordnede vision om at være hovedstadens grønne hjerte.

Økonomi

Ved beslutning om begrønning af de fire gadehjørner budgetteres der samlet set med 1.410.000 kr. til anlæg og etableringspleje og samlet 110.000 i årlige udgifter til den fremadrettede merdrift.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Bilag 1 Gadehaver ved Malthe Bruuns Vej

Bilag 2 Fuglevangsvej plantegning 2

Bilag 3 Illustration af Gadehjørnet Fuglevangsvej og JM Thieles Vej

Bilag 4 Planteliste 1

Bilag 5 Hoffmeyersvej plantegning 1

Bilag 6 Illustration af Gadehjørnet Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej 1

Bilag 7 Niels Ebbesens Vej Plantegning 1

Bilag 8 Illustration af Gadehjørnet Niels Ebbesens Vej og Carl Plougs Vej 1

Bilag 9 Prinsesse Maries Allé plantegning 1

Bilag 10 Illustration af Prinsesse Maries Allé 1

Bilag 11 Forslag til skilte

Punkt 150: Rahbeks Alle 32 - Etablering af altaner mod gaden

02.34.02-P19-732-19

Resume

By-, Kultur- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om tilladelse til at opsætte tre altaner mod gaden på en bevaringsværdig ejendom omfattet af bevarende bestemmelser i lokalplan 82 for kvarteret ved Bakkegårds Allé. Ansøgningen forelægges fordi By- og Miljøudvalget på mødet den 14. september 2020 anmodede om, at ansøgninger om altaner i kvarteret ved Bakkegårds Allé forelægges udvalget.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman, Balder Mørk Andersen, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) vedtog,

1. at der gives dispensation fra lokalplan 82 til etablering af tre altaner mod gaden,
2. at der gives principiel tilladelse til en trappenedgang til en kommende forhave, idet det forelægges udvalget, hvis der indkommer væsentlige indsigelser i forbindelse med naboorienteringen.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen) stemte imod.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der gives dispensation fra lokalplan 82 til etablering af tre altaner mod gaden,
2. at der gives principiel tilladelse til en trappenedgang til en kommende forhave, idet det forelægges udvalget, hvis der indkommer væsentlige indsigelser i forbindelse med naboorienteringen.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 22. marts 2021 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at arrangere en besigtigelse. Besigtigelsen fandt sted den 19. april 2021.

Tidligere sagsfremstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om tilladelse til at opsætte tre altaner mod gaden på ejendommen Rahbeks Alle 32. Ansøgningen forelægges fordi By- og Miljøudvalget på mødet den 14. september 2020 anmodede om at ansøgninger om altaner i kvarteret ved Bakkegårds Allé fremover forelægges udvalget. Efterfølgende har forvaltningen også modtaget en ansøgning om at omdanne et vindue i stueetagen til en dør med trappenedgang til en kommende forhave.

Rahbeks Allé 32 er en 5 etagers hjørnejendom i røde mursten med en SAVE-værdi på 4. Bygningen er opført med tre oprindelige betonaltaner i størrelsen 0,9 x 3,0 meter på østfacaden mod Bakkegårds Allé.

Der ansøges om at opsætte tre tilsvarende altaner på sydfacaden mod Rahbeks Allé. I samråd med forvaltningen er der valgt en løsning, hvor de nye altaner ligner de oprindelige altaner mest muligt. De udføres med støbt betonbund indfarvet i samme nuance som eksisterende altaner og øvrige facadedetaljer og med simpel profilering. Værn udføres i sortmalet stål med dekorative spyd og der opsættes snoede lisener under altanbunden.

Døren i stueetagen med trappenedgang til en kommende forhave er placeret under altanerne med den samme slags dør som de nye altaner.

Naboorientering

Ansøgningen har været i naboorientering hos de nærmeste ejendomme og hos Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg (FBLF). By-, Kultur- og Miljøområdet modtog 2 høringssvar, hvoraf ét ikke indeholdt kommentarer. FBLF gør indsigelse mod det ansøgte med den begrundelse, at bygningen fremstår original og der indtil videre ikke er opsat altaner mod Rahbeks Allé, samt at de ansøgte altaners udformning er ”falsk” og ikke i overensstemmelse med sædvanlig praksis.

Den ansøgte dør med trappenedgang til en kommende forhave har endnu ikke været i naboorientering. Hvis der ved naboorienteringen indkommer væsentlige indsigelser vil By- og Miljøudvalget få forelagt sagen igen.

Regelgrundlag

Ejendommen er omfattet af lokalplan 82, som i afsnit 3.1 fastlægger at bebyggelse, der er synlig fra vej, plads eller anlæg, hvortil der er offentlig adgang, må ikke uden Kommunalbestyrelsens tilladelse nedrives eller ombygges. Den eksisterende

bebyggelses rigdom på detaljer i form af vinduer, døre, karnapper, gavlkviste, frontispicer, tårne og spir samt dekorative elementer som søjler, pilastre, relieffer, keramiske dekorationer etc. skal bevares og må ikke uden Kommunalbestyrelsens tilladelse gives nye former og farver eller erstattes med andre materialer.

Ansøgningen om altaner kræver dispensation fra lokalplanen. Dispensationen forudsætter, at der forinden er udført naboorientering efter planlovens § 19.

Ansøgningen er vurderet på baggrund af Frederiksberg kommunes retningslinier om nye altaner på eksisterende etageejendomme "Din nye altan - fra ide til ibrugtagning" med tillæg.

Området ejendommen ligger i er i redegørelsen for Kommuneplanen 2017 udpeget som kulturmiljøområde 7.2 - Området omkring Rahbeks Allé.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Frederiksberg Kommunes altanmanual inkl. tillæg giver mulighed for etablering af altaner mod gaden på bevaringsværdige ejendomme, hvis det kan gøres med respekt for eksisterende facadeudsmykning, både i tilpasningen af den enkelte altans design, samt i det præcise møde med facaden.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at ansøger har formået at tegne et projekt, som efterligner de eksisterende altaner på ejendommen mest muligt samtidig med, at de nugældende krav til sikkerhed overholdes. Det vurderes at være mest hensigtsmæssigt, i forhold til bevaring af bygningens stil og udtryk at etablere altaner, som ligner de oprindelige, frem for altaner som ser nye ud. Bygningens hidtidige udtryk med detaljer i støbejern og røde mursten, samt grå pudsede elementer på blank mur bevares på en hensynsfuld måde og altanerne vil ikke fremstå som et fremmedelement på bygningen eller i kvarteret.

Den ansøgte dør fra stueetagen med trappenedgang til en kommende forhave vurderes at være tilpasset bygningen og de nye altaner mht. til placering og størrelse.

Det er By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaling, at der kan meddeles dispensation fra lokalplanens bestemmelser til de ansøgte altaner og principiel tilladelse til dispensation for lokalplanens bestemmelser til trappenedgang mod gade, idet udvalget vil få forelagt sagen om trappenedgang igen, hvis der ifbm. naboorienteringen indkommer væsentlige indsigelser.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Historik

Indstilling 22. marts 2021, pkt. 97:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1.at der gives dispensation fra lokalplan 82 til etablering af tre altaner mod gaden

2.at der gives principiel tilladelse til en trappenedgang til en kommende forhave, idet det forelægges udvalget, hvis der indkommer væsentlige indsigelser i forbindelse med naboorienteringen

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 22. marts 2021, pkt. 97:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at arrangere en besigtigelse.

Bilag

Ansøgning om altaner

Høringssvar nr. 1

Høringssvar nr. 2

Ansøgning om trappenedgang

Punkt 151: Regulering af udlejningsløbehjul på Frederiksberg

05.14.00-G01-248-20

Resume

En ændring af færdselsloven bevirker, at der fastsættes egentlige regler for opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer. Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et forslag til krav og vilkår for en tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul til udlejning på offentlige arealer på Frederiksberg. Udvalget skal tage stilling til, hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer og i fald hvilke vilkår, der skal stilles for en sådan tilladelse.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman og Ruben Kidde) indstiller,

at der gives tilladelse til udlejningsløbehjul på offentlige arealer jf. forslaget til reviderede betingelser efter høring under forudsigning af, at der kan indgås aftale med Bicykelfonden om at etablere løbehjulsbokse på samme areal som bicykelstationerne. Ordningen evalueres efter 1/2 år.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen og Gunvor Wibroe) stemte imod, idet der supplerende ønskes forbudszoner, som svarer til forbudszonen i København Kommune.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mark Andersen) stemte imod, idet der ikke ønskes udlejningsløbehjul på Frederiksberg.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer, og i fald med de foreslåede vilkår for tilladelsen.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 12. april 2021 sagen, da man ønskede at få belyst, om det er muligt at etablere en forsøgsordning med mulighed for opåelse af ordningen f.eks. efter et halvt år.

Lovgivningen giver vejmyndighederne mulighed for at give tilladelse til opsætning af udlejningsløbehjul. Kommunerne som vejmyndighed er altså ikke forpligtet til at give tilladelse. Heri ligger også, at en tilladelse kan tidsbegrænses og inddrages, hvis ordningen ikke fungerer.

En forsøgsordning på et halvt år vil imidlertid næppe tiltrække interesserede operatører, ligesom man skal være opmærksom på, at der i forbindelse med tilladelsen pålægges operatøren udgifter til etablering af parkeringshubs og lignende ved opstarten. Derved vil der for operatøren være et forbehold i forhold til, om de kan hente deres investering ind, hvis ordningen opåves efter et halvt år.

I de foreslåede vilkår er der lagt op til en evaluering efter et halvt år og en genforhandling af tilladelsen efter et år med mulighed for forlængelse. Herudover lægges udkastet til vilkår også op til, at vilkår kan ændres/skærpes med tre måneders varsel. Heri ligger en sikkerhed for, at forvaltningen kan præcisere eller skærpe krav både efter et havt år ved evalueringen samt helt stoppe samarbejdet efter et år.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på den 8. februar 2021 sagen omkring regulering af løbehjul, idet udvalget ønskede en oversigt, der viser de konkrete ændringer i forhold til de oprindelige foreslåede rammebetingelser og vilkår, der blev sendt i høring blandt løbehjulsudbydere m.fl., og de reviderede rammebetingelser og vilkår, som foreslås på baggrund af høringen og input fra henholdsvis København Kommune og Odense Kommune.

Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et oversigtsskema, der beskriver disse forskelle (bilag 10).

Forvaltningen har herudover nedenfor beskrevet:

- Hvordan løbehjulsboksene efter vejlovgivningen skal markeres på vejareal, hvor meget de forventes at fylde m.v.
- En vurdering af behov for forbudszoner
- Samt en række forslag til serviceniveau i forhold til tilsyn m.v. og betalingen herfor

Løbehjulsbokse

Set i lyset af det foreslåede øgede antal løbehjul vurderes der også at være behov for at øge antallet af løbehjulsbokse fra 50 til 75.

En låbehjulsboks, som er en vejafmærkning, skal afmærkes med smal ubrudt linje, så låbehjulsboksen fremtræder som et felt, og dette skal forsynes med et låbehjulssymbol., jf. nedenfor. Herudover vil låbehjulsbokse blive forsynet med et gældende (i ral 6009) på hver side af boksen således, at låbehjulene ikke kan vikle ud af boksen.

Ifølge lovgivningen på området må låbehjul maksimalt være 2 meter langt og 70 centimeter bredt. I rammebetingelserne for opsætning af låbehjul kan der placeres mellem 3 og 10 låbehjul i låbehjulsbokse. Bokse vil således variere i størrelse fra 1,5 meter x 2 meter op til 8 meter x 2 meter. Set i lyset af det årgede antal låbehjul er antallet af låbehjulsbokse åget fra 50 til 75. Placering af låbehjulsbokse udfordrer pladsen i byrummet, herunder også i forhold til de arealer, hvor der kan indtænkes plads til åget bynatur og cykelstativer (hvor der er fastsat et politisk mål om 1200 nye cykelparkeringspladser i 2025) m.v. Herudover kan ånsket om placering af låbehjulsbokse ved stationer, metrostationer, uddannelsessteder m.v. betyde, at der disse steder skal fjernes cykelparkering for at skabe plads til bokse. En mulighed kunne være visse steder at anvende bilparkeringspladser hertil. Forvaltningen vil, når der foreligger en endelig plan for placeringen forelåge dette for udvalget.

Eventuelle forbudszoner

Hidtil har det aktuelle brug af låbehjul de forskellige steder på Frederiksberg ikke givet udfordringer i forhold til trafikafvikling m.v. Det vurderes derfor ikke relevant pt. at indføre forbudszoner på Frederiksberg. Vilkræene kan på et senere tidspunkt suppleres, hvis et behovet for en forbudszone måtte vise sig.

Betaling for administration og tilsyn

I lovgivningen er der lagt op til, at kommunen kan få dkket sine udgifter til administration, tilsyn m.v. i forhold til ordningen.

Der forventes at være en del administration med ordningen, herunder til besvarelse af borgerhenvendelser, måder med låbehjulsejere, behandling af data fra låbehjulsejerne, evaluering af ordningen mv. Det vurderes, at der skal afsættes et halvt årsvæk hertil svarende til 250.000 kr.

I forhold til tilsyn afhænger omfanget heraf af det serviceniveau By- og Miljøudvalget ånsker for ordningen. Som udgangspunkt kan kommunen helt undlade at få tilsyn. Hermed vil der ikke være udgifter forbundet hermed. Det vil herefter være op til aftaleparten selv at få tilsyn med, at låbehjul står placeret korrekt.

Et mindre tilsyn kan indføres, så låbehjul, der står til fare for trafikikkerheden låftes ind til siden, så de står sikkert, og med indberetning til aftaleparten. Et sådant tilsyn vil kunne varetages af cityassistentene i tidsrummet mellem 6.30-23.30 på hverdage og i tidsrummet mellem 7-15 i lige weekender og mellem 9-17 i ulige weekender. Det vurderes, at der skal tilføres et halvt til et helt årsvæk hertil (svarende til lånudgifter på mellem 250.000 og 450.000 kr.), hvis der ikke skal ske en nedprioritering i cityassistenternes nuværende arbejdsopgaver. Det er en sådan ordning, der er lagt op til i de foreslåede vilkr.

Der kan indføres et dedikeret tilsyn i dagtimerne 37 timer om ugen, hvor der systematisk fålges op i forhold til låbehjul. Det vurderes, at der skal afsættes 1½ årsvæk hertil (svarende til lånudgifter på 750.000 kr.), idet der ikke vil være back up i ferier og ved sygdom.

Endelig kan der indføres et dedikeret tilsyn 24 timer alle ugens dage. Det vurderes, at der skal afsættes 3 årsvæk til en sådan ordning (svarende til 1,5 mio. kr.), idet der heller ikke her vil være back up i ferier og ved sygdom.

Hvis udvalget finder, at tilsynet skal foretages af cityassistentene som foreslået, vil der skulle afsættes mellem et halvt til et helt årsvæk (250.000 kr.- 450.000 kr.) samt et halvt årsvæk til administration svarende til 250.000 kr.

Afhængigt af om der afsættes et halvt eller et helt årsvæk til cityassistenternes ekstra tilsyn vil de samlede omkostninger belåbe sig til mellem 500.000 kr.- og 700.000 kr. Dette svarer til en udgift til hver udbyder på mellem 250.000 kr. og 350.000 kr. Dette svarer til en betaling pr. enhed pr. år på mellem 1.000 kr og 1.400 kr. ved 500 låbehjul.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 9. november 2020 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at gennemføre en haring af låbehjulsejere, Cyklistforbundet, Årlder ådet, Handicapr ådet og Unger ådet om de påtånte krav og vilkr.

Efterfølgende er lovgrundlaget blevet endeligt vedtaget og indeholder følgende bestemmelser:

- Kommunen kan som vejmyndighed beslutte om mindre udlejningskå,retå, jer, sÅ¥som ellå, behjul, mÅ¥ placeres på¥ vejareal med henblik på¥ udlejning, herunder antallet heraf.
- Opså, tning af ellå, behjul m.v. på¥ udpegede pladser å€“ lå, behjulsbokse - krå, |ver en aftale mellem kommunen og den enkelte udlejningsoperatå, r.
- Kommunen kan som vilkå¥r fastså, tte, at kommunens omkostninger til administration og tilsyn betales af operatå, ren.
- Udlejningskå,retå, jet skal stå¥ parkeret i dertil indrettet infrastruktur eller områ¥de, og kommunen kan krå, |ve betaling for omkostningerne hertil, herunder vedligeholdelsen heraf.
- Kommunen kan fjerne kå,retå, jer og bringe det til en opbevaringsplads, hvis kå,retå, jet stå¥r i strid med reglerne, og hvor det ikke er muligt at placere kå,retå, jet lovligt inden for en rimelig afstand. Kommunens udgifter til transport, opbevaring og administration kan på¥lå, gges ejeren af kå,retå, jet. Kommunen skal underrette ejeren om fjernelsen, herunder om tidspunktet for og å¥rsagen til fjernelsen og hvor det opbevares. Der skal gives en frist for afhentning, hvorefter kommunen kan så, |ge eller bortgive lå, behjulet.
- Kommunens ret til at fjerne ulovligt placerede kå,retå, jer gå, |lder ligeledes udlejningskå,retå, jer, der ikke er omfattet af en aftale, eller hvor aftalen er opsagt.
- Kommunen kan som vejmyndighed fastså, tte yderligere saglige vilkå¥r for en eventuel aftale.

Forvaltningen har på¥ baggrund af udvalgets anmodning haft et udkast til regulering af områ¥det i hå, ring hos å, |drerå¥det, Handicapområ¥det, Cyklistforbundet, Ungerå¥det samt lå, behjulsudlejterne.

Jvf. bilag 5-9 er der modtaget hå, ringssvar fra å, |drerå¥det, Handicapområ¥det, Cyklistforbundet, mens Ungerå¥det har oplyst, at det pt. ikke er i funktion. Herudover er der modtaget hå, ringssvar fra lå, behjulsoperatå, rne Voi og Tier. Handicaprå¥det og å, |drerå¥det har samstemmende oplyst, at man ikke er begejstrede for lå, behjul, men at man glå, |der sig over, at kommunen lå, |gger op til en ordning. Cyklistforbundet er også¥ enige i, at der er et behov for regulering i forhold til antal af ellå, behjul. Voi finder, at Frederiksberg Kommunes tilgang til regulering af lå, behjul er fornuftig. Tier har ikke bemå, |rkninger til det fremsendte, men de ser gerne, at der koordineres med Kå, behavns Kommune.

Herudover er der fra de enkelte hå, ringsparter modtaget en rå, |kke supplerende bemå, |rkninger og forslag. Der er udarbejdet et tematiseret hå, ringsnotat som bilag 2 og et hå, ringsnotat, der indeholder alle hå, ringskommentarerne som bilag 3.

Forvaltningen har endvidere haft dialog med Kå, behavns Kommune. Kå, behavns Kommunens udkast til aftalevilkå¥r i forhold til ellå, behjul til udlejning vedlå, gges som bilag 4. En rå, |kke af de aftalevilkå¥r, som Kå, behavns Kommune har fastsat har forvaltningen fundet relevante at indarbejde i de reviderede vilkå¥r, som fremgå¥r nedenfor.

Endvidere har forvaltningen skelet til aftalevilkå¥rene i Odense Kommune.

Efter loven kan kommunen fjerne kå,retå, jer, der stå¥r i strid med reglerne, og som ikke er mulige at placere lovligt inden for rimelig afstand. Kå,retå, jet skal bringes til en opbevaringsplads, og udgifter til transport, opbevaring og administration afholdt af kommunen, på¥hviler ejeren af kå,retå, jet. Kommunen skal underrette ejeren herom, herunder om tidspunktet for og å¥rsagen til fjernelsen, og hvor det opbevares, og der skal gives en frist for afhentning, hvorefter kommunen kan så, |ge eller bortgive lå, behjulet. Kå, behavns Kommune agter at benytte denne mulighed.

Forvaltningen finder imidlertid, at ordningen bliver meget tung at administrere og dyr for operatå, rne. Forvaltningen foreslå¥r derfor, at der ikke indfå, res en så¥dan ordning på¥ Frederiksberg. Ordningen vil kunne indfå, res efterfå, lgende, hvis der viser sig et behov herfor.

På¥ baggrund af de indkomne hå, ringssvar, samt med inspiration i aftalevilkå¥r fra Odense Kommune og i udkast til aftalevilkå¥r i Kå, behavns Kommune, foreslå¥r forvaltningen få, lgende reviderede krav og vilkå¥r til en ordning med udlejningslå, behjul på¥ Frederiksberg:

- De opstillede lå, behjul skal vå, |re forsynet med udskiftelige batterier, sÅ¥ lå, behjulene ikke skal indsamles hver aften. Udskiftning af batterier skal ske med brug af el-ladcykel eller elbiler.
- Batterilevetiden skal vå, |re sÅ¥ god som mulig og med minimum 1.000 opladninger, jf. udvå, |lgelseskriterierne.
- Levetiden på¥ lå, behjulene skal vå, |re sÅ¥ god som mulig og have minimum tre å¥rs levetid, jf. udvå, |lgelseskriterierne.
- lå, behjulene må¥ ikke udsende stå, j, der kan genere naboer m.v., jf. udvå, |lgelseskriterierne.
- Aftalehaveren skal for egen regning afså, tte ressourcer til lå, bede at flytte lå, behjul til lå, behjulsbokse, hvis det ikke er placeret heri. Aftalehaver forpligter sig til at foretage rundring med tilstrå, kkelig frekvens med henblik på¥ at sikre lovlig opstilling af lå, behjul opstillet med henblik på¥ udlejning.
- Responstiden fra lå, behjulsudbyderne på¥ at fjerne lå, behjul, der stå¥r eller ligger til gene for trafikken, fastså, ttes til maksimalt 1 time, hvis aftalehaveren modtager henvendelser herom enten fra kommunen eller fra borgere.
- Kommunen kan flytte lå, behjul, der stå¥r til gene for trafikken, inden for en meget kort radius herfra så¥ledes, at de stå¥r trafikikkert. Aftalehaveren forudså, ttes efterfå, lgende at flytte disse lå, behjul til en boks.
- Aftalehaver skal på¥ et varsel på¥ 1 uge flytte lå, behjul, hvis et areal skal bruges til andre formå¥l så¥som arrangementer, udendå, rservering, vejarbejde, og lignende. Aftalehavers eventuelle omkostninger eller tab af

omsætning i denne forbindelse er kommunen uvedkommende.

- Aftalehaveren er forpligtet til at dele deres forbrugsdata en gang i kvartalet fordelt pr. måned, herunder
  - Overblik over omfanget af udlejningen, herunder på bestemte steder i kommunen, om aftalehavers låbehjul er i brug eller ej, hvor langt de kører, og hvor fra og til de kører
  - Overblik over hvor mange køretøjer, der ikke placeres i bokse.
  - Dokumentation for responstid i forhold til fjernelse af låbehjul
  - Overblik over personskader, som aftalehaver har kendskab til.
  - Aftalehaver skal sikre, at der ikke indgår personoplysninger som defineret i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1 i de data, som der leveres til eller gøres tilgængelige for kommunen.
- Der afholdes kvartalsvise møder med forvaltningen, som aftalehaveren er forpligtet til at deltage i, i forhold til vilkårsopfyldelse m.v. og med evaluering af ordningen et halvt år efter aftalens indgåelse. Årdrerdet, Handicaprådet, Cyklistforbundet og Ungerne vil blive inddraget i evalueringen.
- Aftalehaveren skal sikre kvalitet og vedligehold af materiel, herunder fjerne defekte køretøjer. Aftalehaver skal til enhver tid have en ordning, der sikrer, at aftalehaver låbende kan vedligeholde sine el-låbehjul.
- De anvendte låbehjul skal til hver en tid leve op til gældende lovgivning.
- Aftalen er tidsbegrænset til at gælde indtil videre året med mulighed for forlængelse i yderligere to år på baggrund af evalueringen i efteråret 2021, hvorefter der kan anses om fornyelse.
- Kommunen kan ændre i vilkårene med tre måneders varsel, hvis der bliver behov herfor.
- Aftalen kan opsiges umiddelbart, hvis vilkårene gentagne gange ikke efterleves.
- Aftalen kan i alvorligt opsiges af aftaleparterne med et varsel på 6 måneder.

Herudover foreslås følgende udvælgelseskræterier for udvælgelse af låbehjulsudlejningsfirmaer:

- Levetid på låbehjul, idet længst mulige levetid tillægges vægt. Oplysningerne herom skal være baseret på en uafhængig livscyklusanalyse.
- Levetid på batterier, idet længst mulige levetid på batterier tillægges vægt
- Støj fra låbehjul, idet det tillægges vægt, at låbehjul ved flytning, parkering, lavbatteritid m.v. støjer mindst muligt.
- Hurtigste responstid i forhold til fjernelse af låbehjul, der er placeret i strid med vilkårene, idet den korteste responstid tillægges vægt.
- Erfaring med drift af udlejningsvirksomhed under tilladelser i sammenlignelige byer, idet erfaring tillægges vægt.

By-, Kultur og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der med de foreslåede vilkår skabes en god ramme for el-låbehjulsudlejning på Frederiksberg. Ordningen foreslås evalueret efter et halvt år. Her vil erfaringerne blive vurderet, ligesom det her er muligt at justere vilkårene, hvis der viser sig behov herfor.

Tidligere sagsfremstilling

Med ændringen af færdselsloven kan kommunerne beslutte, om el-låbehjul til udlejning må placeres på det offentlige vejareal med henblik på udlejning. Kommunerne kan endvidere beslutte, hvor mange køretøjer, der maksimalt må placeres på vejarealet. Hertil kommer, at der kan fastsættes vilkår i forhold til tilladelsen.

Det er med lovændringen op til kommunerne, om de vil give tilladelse til udlejning af låbehjul fra offentlige arealer. Selvom der ikke gives tilladelse hertil, vil det vil fortsat være muligt at køre på udlejningslåbehjul, herunder at udleje låbehjul fra forretninger m.v. Herudover vil det være muligt at parkere låbehjulet under brug, f.eks. hvis der holdes pause.

Lovændringen træder i kraft 1. januar 2021, og det er derfor hensigtsmæssigt, at der allerede nu fastsættes en ramme for, hvordan reguleringen kan foregå på Frederiksberg.

Vejdirektoratet har i den forbindelse sendt et forslag i høring til ny afmærkning af opstillingszoner til låbehjul – en såkaldt låbehjulsboks. Låbehjulsboksen skal afmærkes med en smal, ubrudt linje, så låbehjulsboksen fremtræder som et felt, og heri placeres et låbehjulssymbol.

Forvaltningen igangsatte før sommerferien en dialog med de eksisterende låbehjulsudlejere med henblik på deres input til en eventuel regulering, herunder i forhold til antallet af udlejningslåbehjul, antallet af låbehjulsbokse, indsamlingsfrekvens af låbehjul, levetid m.v. Det er alene Voi, Lime og Tier, der har svaret. Dette høring formentlig sammen med, at antallet af udbydere, der er aktive i København og på Frederiksberg, er reduceret væsentligt, og nu kun består af Voi, Lime og Tier.

Københavns Kommune har tidligere givet tilladelse til udlejning af el-låbehjul fra offentlig vej generelt i København Kommune. Den 8. oktober 2020 besluttede Borgerrepræsentationen imidlertid, at forvaltningen skal arbejde videre med at forberede koncepter for aftaler om opstilling af et begrænset antal udlejningslåbehjul fordelt på et begrænset antal udbydere efter en model, hvor forbuddet mod udlejning fra kommunalt areal udvides til at inkludere områder af kommunen kategoriseret som "et byå". Der vedlægges et kort med forbudszonen i København Kommune i bilag 1.

Kontret betyder det, at udlejningsl behjul ikke længere må opstilles til udlejning på kommunale arealer i Indre By og de indre brokvarterer. Her er der områder, som grænser op til og omfatter det østlige Frederiksberg. Det vil med ordningen være muligt at krydse kommunegr nzen fra Frederiksberg til København ved de indre brokvarterer med et udlejningsl behjul, men det kan ikke parkeres efter endt brug (idet l behjulet herefter står til udlejning) i København i ovennævnte områder. Det vil naturligvis være muligt at udleje fra offentlige arealer og dermed også parkere l behjul i bydele som Valby, Vanløse mv. En konsekvens af den københavnske beslutning kan være, at mange l behjul vil blive opsat til udlejning/parkeret på Frederiksbergs østlige side, der grænser til forbudszonen, alternativt at det bliver uattraktivt at benytte l behjulene.

Udvalget kan overveje, hvorvidt Frederiksberg Kommune skal følge samme beslutning som Københavns Kommune og derved helt at forbyde udlejning af l behjul på hele eller dele af Frederiksberg. Generne med uhensigtsmæssig opstillede l behjul mindskes herved. Et forbud kan evt. omfatte den østlige del af Frederiksberg. Et delvis forbud vil imidlertid ikke reducere generne ved uhensigtsmæssig placerede l behjul i i den øvrige del af kommunen.

Hvis udvalget derimod ønsker, at der skal gives tilladelse til udlejning af udlejningsl behjul på offentligt areal på Frederiksberg vil forvaltningen på baggrund af de indkomne input fra l behjulsudlejere anbefale følgende krav og vilkår for en sådan ordning:

- Der gives tilladelse til opstilling af i alt 300 el-l behjul til udlejning på offentlige arealer på Frederiksberg.
- Tilladelse gives til to udbydere med 150 l behjul til hver.
- Der stilles krav om, at udlejningsl behjul skal henstilles i dertil indrettede l behjulsbokse med eventuelt supplerende skiltning, idet der samtidig stilles krav om, at udbyderne afholder udgifterne hertil.
- Det foreslås i den forbindelse, at der etableres 50 l behjulsbokse på Frederiksberg, dels ved trafikknudepunkter som S-tog, metro og st re busstoppesteder, ved uddannelsesinstitutioner, sportsfaciliteter m.v. med plads til mellem 3-10 l behjul i hver låbehjulsboks. Der kan stå 2 l behjul pr. m².
- At der stilles krav om, at l behjulene indrettes således, at de ikke kan væltes, når de står i låbehjulsboksen. De adspurgte l behjulsudlejere ønsker ikke stativer til opsætning, da de forskellige l behjul har forskellig højde, og de nemt står uden.
- Der stilles krav om, at l behjulene skal placeres/afleveres i disse l behjulsbokse, og hvis det ikke sker, at brugeren betaler et ekstra gebyr for ikke at gøre det.
- At de opstillede l behjul skal være forsynet med udskiftelige batterier, s  l behjulene ikke skal indsamles hver aften.
- At udskiftning af batterier sker med brug af el-ladcykel eller elbiler.
- At batterilevetiden er så lang som mulig og minimum 20.000 opladninger.
- At levetiden på l behjulene skal være så lang som mulig   f.eks. minimum to år (to af de adspurgte l behjulsudlejere har l behjul med en levetid på to år, mens den sidste har på fem år).
- At responstiden fra l behjulsudbyderne på fjerne l behjul, der står eller ligger til gene for trafikken, fastsættes til maksimalt 1 time.
- At kommunen kan fjerne l behjul, der står til gene for trafikken, således at de står trafik sikkert mod betaling på 100 kr. pr. gang fra tilladelsesindehaveren, idet der tages billeddokumentation, f r det flyttes.
- At de, der opnår tilladelse, er forpligtet til at dele deres forbrugsdata en gang i kvartalet.
- At der afholdes kvartalsvise m der med forvaltningen i forhold til vilk rsopfyldelse m.v. og med evaluering af ordningen et halv år efter tilladelsens udstedelse.
- At de anvendte l behjul til hver en tid lever op til gældende lovgivning.
- At tilladelsen er tidsbegrænset til at gælde indtil videre  t år med mulighed for forlængelse i yderligere to år på baggrund af evalueringen i efteråret 2021, hvorefter der kan ansøges om fornyelse.
- At kommunen kan ændre i vilkårene med tre måneders varsel, hvis der bliver behov herfor.
- At tilladelsen kan inddrages, hvis vilkårene ikke efterleves.

Hvis udvalget ønsker at give tilladelse på disse vilkår, vil forvaltningen annoncere muligheden for at søge om tilladelse til opstilling af el-l behjul til udlejning på offentligt areal, og hvis der kommer mere end to bydere, at de to bydere med bedst levetid på l behjulene, levetid på batterierne og hurtigste responstid i forhold til fjernelse af l behjul, der står til gene for trafikken, f r tilbud om at operere på Frederiksberg fra 1. januar 2021.

Det bemærkes, at de 50 l behjulsbokse vil fratage plads til cykelparkering særligt på trafikknudepunkter. Det kan i den forbindelse overvejes, at et antal bilparkeringpladser anvendes hertil.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at der træffes en beslutning om, hvorledes området skal reguleres på Frederiksberg, og i fald, at der gives tilladelse til udlejning på offentligt areal på hele eller del af

Frederiksberg, at der stilles en række vilkår herfor. Med Københavns Kommunes beslutning om ikke at tillade udlejning af el-løbehjul på offentlige arealer i indre by og de indre brokvarterer, er der en usikkerhed ift. konsekvenserne på Frederiksberg, hvis det tillades at opstille el-løbehjul her. Det anbefales derfor, at en evt ordningen evalueres efter et halvt år således, at der i denne periode kan opsamles erfaringer med ordningen og den reelle anvendelse af el-løbehjulene samt samarbejdet med udbydere.

Økonomi

Det er ikke forbundet med økonomiske omkostninger at etablere løbehjulsbokse, skiltning og ved at rejse eller flytte uhensigtsmæssigt placerede løbehjul, da aftalehaveren betaler herfor.

Derimod vil der være administrative omkostninger i forhold til tilbudsindhentning, evaluering, løbende vurdering af data og overholdelse af vilkår, som vil fragt den tværgående opgavevaretagelse.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Historik

Indstilling 9. november 2020, pkt. 325:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer, og i fald med de foreslåede vilkår for tilladelsen.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 325:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at gennemføre en høring af el-løbehjulsudlejerne, Cyklistforbundet, Ældrerådet, Handicaprådet og Ungerådet om de påtænkte krav og vilkår.

Indstilling 8. februar 2021, pkt. 47:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer, og i fald med de foreslåede vilkår for tilladelsen.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 8. februar 2021, pkt. 47:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 116:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer, og i fald med de foreslåede vilkår for tilladelsen.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 116:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Bilag 1. Kort over forbudszone mod el-løbehjul i København

Bilag 2. Tematiseret høringsnotat

Bilag 3. Høringsnotat el-løbehjul

Bilag 4. Københavns kommunes aftalekoncept vedr løbehjul 26. okt 2020

Bilag 5. Høringssvar fra Tier

Bilag 6. Høringssvar fra Voi

Bilag 7. Høringssvar Ældrerådet

Bilag 8. Høringssvar Cyklistforbundet

Bilag 9. Høringssvar fra Handicaprådet

Bilag 10. Oversigtsskema

Punkt 152: Revideret projektforslag for cykelstier på Platanvej

05.01.00-P20-5-15

Resume

Med baggrund i borgerdialogen besluttede By- og Miljøudvalget den 18. januar 2021, at der skulle udarbejdes et revideret projektforslag, hvor fortovene blev gjort bredere ved at omdanne bilparkeringspladser i den ene side af vejen. By- og Miljøudvalget får hermed forelagt det reviderede projektforslag og skal tage stilling til, om det kan godkendes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at det reviderede projektforslag for cykelstier på Platanvej godkendes, idet bump udføres, så de ikke medfører unødige gene,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 7,771 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2021.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at det reviderede projektforslag for cykelstier på Platanvej godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 7,771 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2021.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 12. april 2021 sagen.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget har tidligere vedtaget, at Platanvej skal genåbnes for gennemkørende trafik, og at der skal etableres cykelstier i begge sider af vejen. Et flertal i udvalget besluttede i den forbindelse at gå videre med et forslag med flest mulige parkeringspladser. Forvaltningen fik med udgangspunkt i denne beslutning udarbejdet et forslag til detailprojekt med cykelstier og bilparkeringspladser i begge sider af Platanvej. Den 21. september 2020 besluttede By- og Miljøudvalget at sende projektforslaget for cykelstier på Platanvej i borgerdialog. Borgerdialogen foregik i perioden fra den 19. oktober 2020 til den 9. november 2020, og der kom i alt 74 høringsvar. Ved borgerdialogen var borgerne generelt positive over, at de trafikale forhold på Platanvej skal ændres, og at der skal etableres cykelstier, flere træer og hastighedsdæmpende foranstaltninger. Mange borgere gav udtryk for en bekymring over fortovsbredden og om den blev for smal, og at det dermed blev utrygt og svært at færdes som fodgænger. Blandt andet på den baggrund besluttede By- og Miljøudvalget på mødet den 18. januar 2021, at forvaltningen skulle udarbejde et revideret projektforslag, hvor fortovene er bredere ved at omdanne bilparkeringspladserne i den ene side af vejen.

Revideret projektforslag

Forvaltningen har med udgangspunkt i By- og Miljøudvalgets beslutning fået udarbejdet et revideret projektforslag, hvor fortovsbredden i begge sider af vejen er udvidet. Det betyder, at bilparkeringspladserne i den ene side af vejen forsvinder. Det reviderede projektforslag er vedlagt som bilag.

Det reviderede projektforslag med bredere fortove og færre bilparkeringspladser er godkendt af Københavns Politi.

Fortovs- og cykelstibredde

Forvaltningen foreslår, at fortovsbredden i vestsiden bliver 3,1 m, hvilket giver plads til at plante træer i fortovet og samtidig sikre god plads til fodgængerne. Plantehullerne får en bredde på 1,0 m., så den reelle fortovsbredde på dele af strækningen i alt bliver 2,1 m. I østsiden af vejen bliver fortovsbredden 2,1 m. Fortovsbredderne bliver en smule bredere end de nuværende forhold og imødekommer borgernes ønsker om gode og trygge forhold for fodgængerne, og for de borgere som bl.a. bruger rollator eller kørestol. Derudover udvides bredden af cykelstien i begge sider fra 2,0 m. til 2,1 m., hvilket øger komforten og trygheden for cyklisterne.

Bilparkeringspladser

En udvidelse af fortovene medfører, at antallet af bilparkeringspladser nedjusteres med 27 pladser i den vestlige side af vejen i forhold til det først projektforslag. Bilparkeringspladserne bevares i den østlige side af vejen (30 stk). Færre bilparkeringspladser kommer til at betyde, at det bliver sværere at finde en ledig offentlig bilparkeringsplads i området. Dette gælder formentligt primært for parkanter, som ikke har adresse på Platanvej, da hovedparten af ejendommene langs Platanvej har parkering på egen grund, og hvor der vurderes at være ledig kapacitet.

Ved at fjerne bilparkeringspladserne i vestsiden vil det blive lettere og mere sikkert at komme ind og ud fra de private ejendomme, da oversigtsforholdene i denne side bliver forbedret. Ligeledes vil det i denne side af vejen give mere tryghed

og sikkerhed for cyklisterne, da oversigtsforholdene forbedres, og fordi konflikten mellem cyklister og åbne bildøre fjernes.

Træer

Forvaltningen foreslår, at der i alt bliver plantet 16 nye træer i vestsiden og 7 nye træer i østsiden (med forbehold for ledninger i jorden), hvilket er 7 ekstra træer sammenlignet med det oprindelige projektforslag. De nye træer betyder, at Platanvej kommer til at fremstå mere grøn sammenlignet med de nuværende forhold. I vestsiden vil der blive plantet træer i selve fortovet, mens der i østsiden vil blive plantet træer i plantehuller mellem parkeringspladserne. Forvaltningen anbefaler, at der ikke plantes træer ud for ejendommene Platanvej 16, 18, 26 og 28, da træerne vil komme for tæt på facaden til gene for beboerne, samtidig med at træerne vil få meget dårlige vækstvilkår. Kronebredden på et fuldvokset platantræ er ca. 8 m., hvilket betyder, at afstanden mellem træerne mindst skal være 8 m, for ikke at trækronerne vokser ind i hinanden. Ved kommunegrænsen ved Vesterbrogade foreslår forvaltningen, at der ud for nr. 30 (i begge sider af vejen) vil blive plantet træer med uplights, som vil få karakter af byport, som det kendes fra andre steder i byen.

For at få plads til cykelstier er det nødvendigt at fælde de fire platantræer ud for 14, hvilket gælder for både det oprindelige og det reviderede projektforslag. By- og Miljøudvalget har den 21. september 2020 givet tilladelse til, at de fire platantræer fældes, idet der i projektet plantes erstatningstræer langs vejforløbet.

Tidsplan

I øjeblikket pågår der en dialog med de tre grundejere vedrørende afståelse af deres forarealer. Når dette arbejde er afsluttet, vil der blive udarbejdet udbudsmateriale for det valgte projektforslag. Forvaltningen forventer på nuværende tidspunkt, at anlægsarbejdet kan igangsættes i løbet af efteråret 2021, og forventer en anlægsperiode på ca. 4 måneder.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at bredere fortove vil gøre det lettere og mere trygt at færdes - særligt for de mange ældre borgere, og de borgere som bruger rollatorer og kørestole. En lille udvidelse af cykelstien øger desuden komforten og trygheden for cyklisterne. Reduktionen af de 27 bilparkeringspladser vil gøre det sværere at finde en ledig bilparkeringsplads - i et område af byen, hvor belægningsgraden for bilparkering er størst. Det er dog forvaltningens vurdering, at en reduktion i antallet af bilparkeringspladser som udgangspunkt primært vil være til gene for parkanter, der ikke er beboere på vejen, men som har brug for at kunne parkere i området, idet der vurderes at være ledig kapacitet på en række af ejendommenes private parkeringspladser, som beboerne i højere grad kan udnytte.

Det er forvaltningens vurdering, at det reviderede projektforslag imødekommer ønskerne fra borgerdialogen om gode adgangsforhold og brede fortove. Da Platanvej er forholdsvis smal, er det ikke muligt at imødekomme alles ønsker fuldt ud, men det er forvaltningens vurdering, at projektet sikrer en tryk og trafikssikker vej med cykelsti, bilparkering og flere træer.

Økonomi

Cykelstiprojektet på Platanvej - både det afsluttet projekt ud for metrostationen og det resterende stykke ned mod Vesterbrogade - har et samlet rådighedsbeløb på i alt 10,841 mio. kr., hvoraf der tidligere er bevilliget i alt 3,070 mio. kr. Såfremt indstillingen tiltrædes, bevilges 7,771 mio. kr. til cykelsti på Platanvej finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2021.

Forvaltningen forventer på nuværende tidspunkt følgende udgiftsfordeling:

Arbejdsplads mv.	140.000
Jordarbejder	800.000
Afvanding	450.000
Belægninger	2.600.000
Vejafmærkning	85.000
Disponibelt diverse	400.000
Plantehuller	450.000
Diverse - anlæg	75.000
Projektering, tilsyn mm	271.000

Overtagelse af tre private forarealer	1.500.000
Uforudsete udgifter samt udgifter til nedrivning af garage, murværk, hække/træer, flytte elskabe, brandhane, elmaster mm	1.000.000
I alt	7.771.000

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 123:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at det reviderede projektforslag for cykelstier på Platanvej godkendes
2. at der meddeles anlægsbevilling på 7,771 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2021

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 123:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Bilag

Geometri- og afmærkningsplan_version 3

Bev. skema Platanvej revideret projekt